

Catalunya Cristiana

Setmanari d'informació
i de cultura religiosa
ANY XLIV | NÚM. 2276
2,90€ | 30 ABRIL 2023

La contribució vaticana a la Sagrada Família

Entrevista a **Micol Forti**, directora d'Art Contemporani dels Museus Vaticans i membre de la Comissió Artística de la Junta Constructora de la Sagrada Família

P 8 - 11

**Sindicalistes
cristians: laics
compromesos
a la feina i a
l'Església** P 3, 25-29

Universitat
Abat Oliba CEU

Graus

i dobles graus

Jornada de
Portes Obertes
27 de maig

Inscriu-t'hi
aquí, al QR

Contacta amb nosaltres

Servei Informació Graus:

Tel.: +34 93 253 72 00

WhatsApp: +34 91 106 24 73

Email: futursalumnes@uao.es

On som?

Universitat Abat Oliba CEU
Carrer de Bellesguard, 30
08022 Barcelona

Facultat de Dret i Empresa

Àrea de Dret i Ciència Política

- Grau en Dret
- Grau en Dret + International Law Certificate
- Grau en Criminologia i Seguretat
- Grau en Ciències Polítiques (Relacions Internacionals)
- Doble grau en Dret + Direcció d'Empreses
- Doble grau en Dret + Ciències Polítiques (Relacions Internacionals)
- Doble grau en Dret + Criminologia i Seguretat

Àrea d'Empresa i Economia

- Grau en Direcció d'Empreses - *Bilingual*
- Grau en Màrqueting i Direcció Comercial
- Doble grau en Direcció d'Empreses + Economia i Gestió (International Business) - *Bilingual*
- Doble grau en Màrqueting i Direcció Comercial + Direcció d'Empreses
- Doble grau en Màrqueting i Direcció Comercial + Publicitat i Relacions Públiques

Facultat de Comunicació, Educació i Humanitats

Àrea de Comunicació

- Grau en Periodisme
- Grau en Publicitat i Relacions Públiques
- Grau en Publicitat i Relacions Públiques + certificat en Direcció de Comunicació i Gestió d'Esdeveniments
- Doble grau en Publicitat i Relacions Públiques + Periodisme
- Doble grau en Periodisme + Ciències Polítiques (Relacions Internacionals)

Àrea d'Educació

- Grau en Educació Infantil
- Grau en Educació Infantil - *Bilingual*
- Grau en Educació Primària
- Grau en Educació Primària - *Bilingual*
- Doble grau en Educació Infantil + Educació Primària
- Doble grau en Educació Infantil + Educació Primària - *Bilingual*
- Graus en Educació + diploma d'especialització en IB Certificate in Teaching and Learning

Àrea d'Humanitats

- Grau en Filosofia
- Doble grau en Psicologia + Filosofia

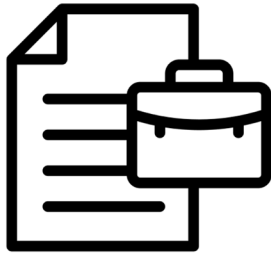
Facultat de Ciències de la Salut i de la Vida / Psicologia

Àrea de Psicologia

- Grau en Psicologia
- Grau en Psicologia + certificat en Gestió de Persones i Organitzacions
- Doble grau en Psicologia + Criminologia i Seguretat
- Doble grau en Psicologia + Filosofia

Canvia
el teu present.

Crea
el teu futur.

Treball a la mesura de la dignitat humana

Gairebé un 11% dels treballadors catalans són pobres, segons un informe de Comissions Obreres. El percentatge encara és més descarnat en el cas de les persones ateses per Càritas. La memòria del 2021 de Càritas Catalunya reflecteix que el 19% de les persones ateses tenen una feina, però que sempre és precària i no els permet cobrir les necessitats bàsiques. El 61% està a l'atur o en recerca de feina.

Com a societat tenim un problema molt greu d'atur i encara més de treball precari. Treballar no és garantia d'una vida digna, tal com comproven en el seu dia a dia les entitats socials com la mateixa Càritas. La realitat dels treballadors pobres reclama mesures urgents. Com ens recorda el Compendi de la Doctrina Social de l'Església «la persona és la mesura de la dignitat del treball» (271) i «el treball és un dret fonamental i un bé per a l'home: un bé útil, digne d'ell, perquè és idoni per expressar i incrementar la dignitat humana» (287).

Una altra problemàtica és la sinistralitat laboral, amb el record viu de l'accident de les mines de Sùria que va causar la mort de tres persones. Amb el lema «Treballem per viure, i no pas per morir!», l'Equip de Pastoral Obrera

de Sant Feliu de Llobregat convoca a una jornada reivindicativa i a una Eucaristia en memòria de les víctimes d'accidents laborals, el 28 d'abril, Dia Internacional de la Seguretat i la Salut en el Treball.

Les problemàtiques que afecten el món laboral són tan greus i de tal magnitud que requereixen de la implicació i el compromís de tots els cristians. Per això, en el reportatge que publiquem aquesta setmana en l'escaiença del 1r de Maig, ens fixem en l'aportació dels sindicalistes cristians, i en la necessitat que tenen de ser acompanyats per tota l'Església.

Precisament, el 20 de maig tindrà lloc el II Seminari Mons. Antonio Algora, organitzat per la Pastoral del Treball de la Conferència Episcopal Espanyola amb la voluntat d'acompanyar els diferents agents de la pastoral obrera i els militants cristians en la seva tasca diària. Fruit d'aquesta iniciativa va ser la primera reunió, celebrada el febrer passat, que va aplegar bisbes i sindicats (CCOO i UGT) per abordar, aleshores, la sinistralitat laboral i la pèrdua de salut a la feina.

Tot un encoratjament a treballar plegats per un món laboral a la mesura de la dignitat humana.

Contingut

- 03
Editorial
- 05
La setmana
- 06
Opinió
- 08
En primer pla
- 14
Vida eclesial
- 23
Educació i família
- 25
Reportatge
- 30
Carta dominical
- 32
Bíblia
- 34
Litúrgia
- 36
Espai lectors
- 38
Cultura
- 46
Agenda
- 47
Des del carrer

El Vaticà planta un hort benedictí a la Biennal de Venècia

PÀGINA 14-15

Creixen els atacs contra els cristians a Israel

PÀGINA 16-17

Cristians: pocs, amenaçats, però grans en caritat i fe

PÀGINA 21

38-39

Embranzida a la cultura catalana

47
Laura Canals ha passat un any i mig com a voluntària de Nuestros Pequeños Hermanos a Honduras

La setmana en tuits

TONI HERVÁS
@TONIHERVAS
19/04/2023

Director de Ràdio Estel

Ràdio Estel, que ofereix ràdio actual mantenint el seu servei pastoral i social, millora resultats. Gràcies als oients. I gràcies a les persones que la fan possible cada dia. L'emissora de l'Església de Barcelona ofereix 24 h en català, i això només ho fan a Catalunya dues emissores més

RODRIGO RODRÍGUEZ GARCÍA
@RG_RODRI
17/04/2023

Seminarista de Toledo

Imatges impressionants de la #FestaResurrecció dissabte passat a Madrid, una autèntica concentració de fe, alegria i joventut, un crit d'esperança d'un Déu que és real, és viu i no abandona ningú. Per Ell la Mort ha mort. Enhorabona, Associació Catòlica de Propagandistes i Fundació CEU!

MARINA ROSENBERG
@_MARINAROS
17/04/2023

Diplomàtica israeliana

Inacceptable! Antisemites covards vandalitzen la gran sinagoga de Barcelona en la nit de #YomHashoa. Tot el meu suport a la comunitat jueva de Barcelona

RAMON CARBONELL
@RAMONCARBONELL6
16/04/2023

Director de Càritas de Sant Feliu

Dia emotiu a Montserrat pels 10 anys de Càritas de Sant Feliu de Llobregat. Excusa per agrair la feina del voluntariat de fa anys des de les Càritas parroquials. Gràcies al Pare per tanta bona gent al servei dels altres

JÚLIA BAENA
@BIBLIOJUVENIL
15/04/2023

Bibliotecària

Que bonic quan usuaris adolescents et demanen pròrroga del préstec perquè els pares estan llegint el llibre. Les lectures de la biblioteca escolar com a vincle familiar

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA

Els diumenges, 35.000

Ràdio Estel té una mitjana de 35.000 oients els diumenges, segons la primera onada de l'Estudi General de Mitjans (EGM) 2023, que es va fer pública el 19 d'abril. Aquesta xifra, que no s'aconseguia des de feia molts anys, és una realitat gràcies sobretot a la programació de contingut religiós, eclesial i pastoral.

Entre els espais dominicals que han ajudat a assolir aquest èxit, destaquen *Sense distància* (resum de la setmana, de 8 a 9h), *La Taula de l'Evangelí* (a les 10), *El Diumenge a Montserrat* (a les 10.30 amb l'actualitat i després, a les 11, la Missa conventual des de la mateixa basilica del monestir benedictí), les *Vespres* igualment des de Montserrat (a les 18.45h) i la Missa dominical des de la catedral de Barcelona (a les 19.15).

A més, els dissabtes, el programa *Escola de família* (a les 9h) ajuda a mantenir una mitjana de 15.000 oients aquest dia. Aquestes xifres són un bon motiu per agrair la companyia dels qui escolten Ràdio Estel i per animar tothom a seguir la nostra programació per mantenir aquest creixement.

Zoom

MACIÀ GRAU

Les obres de rehabilitació de la catedral de Barcelona arriben a la seva recta final. Els propers dies començarà el desmuntatge de la bastida instal·lada al cimbori de la seu barcelonina. Aquest 18 d'abril ja s'ha retirat la lona de grans dimensions que ha dominat durant els últims mesos la façana principal del temple. Cal recordar que per instal·lar la lona publicitària a la bastida de la catedral, la marca anunciant va fer una contribució econòmica per les obres de restauració i va abonar les taxes establertes a l'Ajuntament, que es destinen a obres de millora del paisatge urbà.

L'efemèride de la setmana

30 d'abril del 1948: es crea a Washington l'Organització d'Estats Americans

CONTRAPUNT

La vocació del voluntari

Per definició el voluntariat és de naturalesa gratuïta. Qui fa un servei com a voluntari no n'ha d'esperar res a canvi. Tant de bo que la nostra acció desinteressada es pugui traduir en uns resultats tangibles i avaluable. Això és sempre bo i desitjable, però al voluntari la veritable satisfacció no li pot venir d'aquí. Tampoc no pot dependre de si les persones a les quals entrega una part del seu temps i de la seva vida li agraeixen o no el que fa per elles. D'aquí el sentiment de certa inutilitat que a vegades poden tenir els voluntaris.

Però és possible, llavors, fer compatible aquesta sensació d'impotència amb l'esperit d'entrega i disponibilitat totals que demana un voluntariat? La resposta afirmativa només es pot donar des de la fe cristiana: el nostre lliurament gratuït als germans té sentit perquè Je-

EDUARD BRUFÀU ARGILÉS

Voluntari de Càritas Diocesana de Terrassa

sús ja ho ha fet abans per nosaltres; més encara, ell ha entregat no pas una part del seu temps, sinó tota la seva persona, tota la seva vida, per rescatar-nos. I això ho va poder fer perquè era Déu, perquè era Amor, i Amor en majúscules. Hi ha cap inutilitat més gran que la de l'Amor clavat a la creu? Si avui el voluntari cristià, i més en concret el de Càritas, es pot abocar amb el pobre, el malalt, el desnonat o l'immigrant, això és perquè sap que descansa en Crist mort i ressuscitat. Té l'estranya confiança que, servint-se de la pròpia inutilitat personal, és Déu qui fa el bé a través seu. El voluntariat de tota l'Església es basa en aquest principi.

Una lectura pausada i atenta de l'Evangeli ens fa adonar de la presència aclaparadora que hi tenen els pobres, el dolor dels quals comou el cor de Jesús. La necessària

interpretació al·legòrica de la pobresa evangèlica no n'ha d'excloure mai la comprensió literal. Si la carn maltractada del pobre no ens resulta del tot agradable, això vol dir que convé més que mai que ens hi atansem. Càritas és la concreció de l'amor de Crist que ens posa davant dels ulls el necessitat. Una multitud de germans nostres ho passen malament, molt malament, ara i aquí. Davant d'aquest clam no hi ha excusa possible.

El nostre lliurament gratuït als germans té sentit perquè Jesús ja ho ha fet abans per nosaltres

EDUARD IBÁÑEZ
Advocat

Més enllà del debat sobre els límits de l'humor i la llibertat d'expressió, el lamentable gag de TV3 sobre la Mare de Déu del Rocío mostra l'inadequat tractament del fet religiós en els mitjans audiovisuals de la Generalitat.

Ningú no pot negar la importància social del fenomen religiós. Com a exemple, segons el darrer Baròmetre de la Religiositat, el 65,6% de la població s'identifica amb alguna confessió, el 58,9% creu en Déu o en un poder superior, el 46,5% es declara practicant i el 61,9% té interès en el transcendent.

Segons la Llei de la comunicació audiovisual de Catalunya, els mitjans de la Generalitat presten un servei públic per «oferir a tots els ciutadans de Catalunya continguts audiovisu-

PUNT DE VISTA

Marginal i ofendre els creients en els mitjans de comunicació públics?

als orientats a la satisfacció de llurs necessitats democràtiques, socials, educatives i culturals» i «garantir l'accés a una informació veraç, objectiva i equilibrada, a les més àmplies i diverses expressions socials i culturals» (art. 26.1), així com «la promoció activa de la convivència cívica, el desenvolupament plural i democràtic de la societat, el coneixement i el respecte a les diverses opcions i manifestacions polítiques, socials, lingüístiques, culturals i religioses» (art. 26.3g).

Malgrat això, la presència del fet religiós és marginal i esbiaixada.

Ningú no pot negar la importància social del fenomen religiós

Marginal, perquè la vida i veu de les confessions i la perspectiva creient són pràcticament invisibles, comparada amb altres grups socials o continguts (política, economia, esports, ciència, meteorologia, cultura...). I és esbiaixada, perquè presenta normalment la religió com un fet anacrònic, inconsistent i relacionat amb conflictes, polèmiques, violència, pederàstia, escàndols... On sí que hi ha una presència regular és en els espais d'humor, amb expressions «desafortunades» i «feridores» per a les persones que professen la fe catòlica, com acaba de reconèixer el Consell de l'Audiovisual de Catalunya.

Els mitjans públics traeixen així la seva missió de servei públic, pagat amb els impostos de tots els ciutadans, incloent-hi els creients.

CARDENAL JOAN JOSEP OMELLA OMELLA
Arquebisbe de Barcelona

Una jornada per transformar la societat

Ja som en plena primavera, una estació que no sé si ens altera, com se sol dir, però que ens anima i ens fa pensar en la següent, l'estiu. I és que pensar en l'estiu és també pensar en el temps d'esbarjo i en les vacances. Sovint sentim a dir «necessito unes vacances»; sembla que molta gent que treballa necessita vacances urgentment, és però encara més urgent que els que tenen «vacances permanents» trobin una feina.

Demà celebrem sant Josep Obrer, patró dels treballadors. La Festa del Treball és una jornada en què reflexionem sobre el món laboral i com el treball dignifica la persona. Any rere any els treballadors surten al carrer per reivindicar el dret a una feina digna. La jornada és una jornada festiva, però sovint tensa i carregada d'emocions, perquè moltes persones treballen en males condicions i moltes viuen en summa precarietat perquè no poden accedir a una feina. També és cert que hi ha persones que, tenint feina, fan un mal ús dels drets laborals.

El món del treball és molt complex i cal que trobem una fórmula adequada que vagi bé a tothom, això no és fàcil. L'Església té una proposta molt ben definida: la Doctrina Social de l'Església. Aquest compendi de normes i principis ens ofereix un camí per transformar la realitat en una societat més justa, solidària i fraterna, la qual s'aconsegueix amb el respecte a la dignitat de la persona humana i als seus drets i deures.

La Doctrina Social de l'Església constata que els drets dels treballadors, com tots els altres drets, es basen en la naturalesa de la persona humana i en la seva dignitat transcendent i afegeix

que «un benestar econòmic autèntic s'aconsegueix a través d'adequades polítiques socials de redistribució de la renda» (*Compendi de la Doctrina Social de l'Església*, 303). Més enllà de les anàlisis econòmiques que es puguin fer, que deixo als experts, crec que és molt important partir d'uns principis bàsics a tenir en compte en qualsevol acció dins del món laboral. Cal que empresaris i treballadors assumeixin també els seus deures i obligacions. Per tenir drets cal complir els deures.

És fonamental que entre treballadors i empresaris hi hagi un bon diàleg que permeti arribar a acords beneficiosos per a uns i altres. Amb confiança i bona voluntat podem fer del nostre espai i temps laboral una meravellosa oportunitat d'aprendre, créixer i viure la fraternitat.

Seguint fil per randa el que proposa l'Església, és inqüestionable que molts dels mals que pateix la societat s'alleujarien o desapareixerien. Cal que insistim que és molt important partir d'aquests principis i fer-nos-els nostres com qualsevol bon hàbit que tinguem i del qual no dubtem. Com deia sant Joan Pau II, donar a conèixer la Doctrina Social de l'Església és una forma d'evangelització.

Benvolguts germans i germanes, és a les nostres mans posar en pràctica bones accions per promoure la justícia i la fraternitat. Avui que també s'escau la col·lecta per les vocacions al sacerdoci i a la vida consagrada en els territoris de missió, us convido a participar-hi. A més, pregarem per les vocacions a les nostres comunitats. Que sant Josep Obrer ens ajudi a ser generosos i perseverants.

«El que és important és mantenir la Sagrada Família com un cos viu»

Micol Forti,
directora d'Art Contemporani dels Museus Vaticans i
membre de la Comissió Artística de la Junta Constructora
de la Sagrada Família

Micol Forti és directora d'Art Contemporani dels Museus Vaticans.

Micol Forti ens rep al seu despatx a les entranyes dels Museus Vaticans. Per arribar-hi hem passat per diversos controls de seguretat i per un dipòsit de plaques de marbre de l'Antiga Roma. Dirigeix la col·lecció d'Art Contemporani que va inaugurar al seu dia Pau VI i és membre de la Comissió Artística de la Junta Constructora de la Sagrada Família, un ens que va frenar la seva activitat durant la pandèmia però que torna a estar en marxa. «El cardenal Ravasi (antic prefecte de l'extint Consell Pontifici de la Cultura) va aconsellar que es restituis la Comissió Artística, que és només consultiva i fa suggeriments a la Teològica, que té la principal responsabilitat», explica la romana.

Encara que resta importància a la seva feina, Forti reconeix que per a ella «és un honor grandíssim, un repte immens i una responsabilitat extraordinària formar part d'un dels capítols més importants de la història arquitectònica del segle XIX, representada en l'obra de Gaudí». Una de les funcions de la Comissió és triar els artistes que acabaran els darrers detalls de la basílica. «Hem decidit ja no escollir els artistes individualment sinó convocar concursos amb temàtiques ben de-

finides per la Comissió Teològica», revela la directora.

Micol Forti assenjala que totes dues comissions treballen sempre juntes i no sempre estan d'acord en origen. És precisament el que cerquen. «De vegades discutim quins artistes poden ser convidats i és la part més interessant perquè hi ha un intercanvi molt apassionat entre nosaltres.» Parteixen d'un ampli ventall de noms que es va estrenyent fins que se'n tria un artista final. «S'està proposant una cosa molt important», explica, «la relació entre un artista i una Comissió conscient, que té peticions, oberta a escoltar propostes i present perquè l'obra es completi de la millor manera possible».

El repte que tenen és enorme. «El que és important és mantenir aquesta obra extraordinària com un cos viu que Gaudí no volia que s'aturés amb la seva mort», diu Micol Forti. Segons el seu parer, l'arquitecte «era conscient que ell no acabaria la basílica en el temps que li havien confiat i va deixar un rastre evident, atent, sensible però obert i no vinculant perquè pogués ser fruit d'una altra època». La historidora de l'art creu que, encara que la Sagrada Família s'acabarà «en un

moment cultural diferent», sempre en seguirà les línies guia.

«El nostre desig és dotar la basílica d'una presència artística respectuosa amb Gaudí, però filla dels nostres dies i que pugui veure's com una vida que continua i no com una contraposició al projecte original», opina la membre de la Comissió. «Esperem que els resultats siguin apreciats i generin debat», pronostica. I reivindica que «el que és important no és que tothom digui que estan bé sinó que proposin preguntes. El debat sobre les grans obres és importantíssim i com més ampli i encès, més interassa a la col·lectivitat».

Una pregària de pedra

Micol Forti confessa que hi ha elements de la Sagrada Família més detallats que d'altres, sobretot després de la pèrdua en el seu dia d'alguns esbossos originals de Gaudí. S'atura a la façana de la Glòria, que serà l'última part a construir-se de la basílica. «Té indicacions temàtiques que no baixen al detall de les escenes individuals però sí que parlen de a quins sants està dedicada cada zona.» Passa amb aquestes zones de la façana el mateix que

«És un honor grandíssim, un repte immens i una responsabilitat extraordinària formar part d'un dels capítols més importants de la història arquitectònica del segle XIX»

Al seu despatx,
a les entranyes
dels Museus
Vaticans.

amb les torres, que cadascuna està dedicada a un sant. Segons la italiana, l'aportació teològica de Gaudí és molt «rica i precisa». «La Sagrada Família no és una obra arquitectònica, és una gran pregària de pedra, un himne, una profunda reflexió teològica de Gaudí que va plasmar físicament a través de l'espai», sentència.

La membre de la Comissió Artística convida a «no tenir por», a prendre decisions arriscades en la finalització de la Sagrada Família. «La història ens ensenya no només que les grans catedrals s'aixecaven en el decurs de segles i segles, sinó també que cada església s'omple cada dia de vida quotidiana.» I celebra que el «gran valor» dels temples és que són «espais vius»; les persones hi acudeixen i «els transformen inevitablement a través de l'ús, la familiaritat, el canvi de les devocions i les noves exigències dels fidels».

Aprofundint en la comparació dels edificis de culte amb el cos humà, Forti presumeix que els canvis successius en l'execució de la basílica eviten que es converteixi en un «cos rígid» i la mantenen com «un cos viu que no envelleix sinó que es transforma i en el qual un nou tall de cabells demostra que està constantment present».

Micol Forti anima a mirar endavant. «Hem de tenir confiança en el nostre temps i futur i restituir la idea que Gaudí tenia d'aquesta obra mestra.» I convida a concebre-la com un tot. «Ell la va

veure al seu cap sempre sencera, el seu projecte va ser sempre integral. Hem de mostrar-la a la col·lectivitat catòlica, cristiana i universal perquè és un temple també per al qui no creu.»

Una basílica també per als no creients

La directora d'Art Contemporani dels Museus Vaticans assegura que sempre que visita la Sagrada Família observa en els fidels i visitants «un gran sentit d'admiració». «Entrar en una gran basílica no pot deixar-nos indiferents. No ho podem fer com aquell qui entra a l'oficina, ens ha de suposar entrar-hi i caminar més a poc a poc, però de manera que ens empenyi endavant.»

Té una idea molt clara perquè s'hi atansin les persones sense conviccions religioses. «El primer que ha d'oferir un temple és les portes obertes. No posar-hi obstacles i que sigui un lloc en què també m'hi pugui asseure, descansar i estar amb mi mateixa.» Creu que un turista, o algú que busqui ombra, gràcies a la bellesa de la basílica, «en aquesta petita pausa pot experimentar una circumstància totalment inesperada».

Micol Forti recorda la importància de «no tenir mai por de mostrar la nostra identitat» i d'afirmar el propi credo a través de l'art. «Oferir una identitat forta des del punt de vista religiós és sempre un enriquiment, també per al

«Gaudí era conscient que ell no acabaria la basílica i va deixar un rastre evident, atent, sensible però obert i no vinculant perquè pogués ser fruit d'una altra època»

qui no creu, perquè el qui es mostra tal com és esdevé un llibre obert com ho són les nostres Sagrades Escripures.»

Aquesta afirmació de la fe és una altra de les tasques encarregades a la Comissió Artística, orientada sempre per la Teològica. «És molt important que les àrees que s'estan completant mantinguin una funció narrativa. Que expliquin l'Assumpció, la història de la Mare de Déu, la dels sants... Que la nostra contemporaneïtat no renunciï a la centralitat de la tradició de les esglésies catòliques d'explicar sempre la història dels Evangelis i vehicular-la a través de les obres d'art.»

L'art litúrgic d'avui

Quan la Comissió Artística de la Junta Constructora de la Sagrada Família cerca nous artistes per concloure les decoracions de l'obra de Gaudí, exigeix «que dominin el llenguatge figuratiu però que també siguin capaços de narrar». «Una cosa és fer estàtues, representar els sants, la Mare de Déu... fer l'obra fixa. I una altra de ben diferent és recrear escenes on s'expliquin els episodis de l'Evangelí.»

D'ells, n'esperen una exquisida fidelitat bíblica i alhora que s'expressin «amb un llenguatge proper a la sensibilitat contemporània com ho era el de Gaudí i els seus col·laboradors».

De la mateixa manera que les avantguardes més expressives tenen cabu-

da a la Sagrada Família, la Comissió Artística i la Teològica inspeccionen amb molta cura el contingut de les escenes religioses. «Els Evangelis i el contingut de la missa no són elements accessoris, no podem saltar-nos les lectures, per exemple. Són els pilars portants de la fe», opina Micol Forti. Per això, vol fiscalitzar els artistes contemporanis, molts d'ells no creients, però tots oberts a aquest control i molt il·lusionats quan se'ls ofereix l'oportunitat de col·laborar amb una obra històrica com la basílica.

Micol Forti reivindica la novetat dels artistes amb els quals compten i els anima a aplicar les seves avantguardes al testimoni de la fe com ho van fer Caravaggio o Miquel Àngel en el seu dia, dos artistes finançats per l'Església, però amb unes obres que van provocar gran escàndol. «És una falsedat històrica que les obres del passat fossin ben acollides. Ho són ara per a nosaltres perquè n'hem assimilat les iconografies, però en la seva contemporaneïtat eren sovint obres incomprensibles», explica la romana.

I demana obrir la ment per deixar de «fer còpies» d'obres de fa 400 anys com a única alternativa possible. «Si la nostra època no és capaç d'expressar un art religiós, un art litúrgic... Tenim un problema seriós. Si per fer un altar necessitem posar-hi una còpia del Greco o de Murillo, vol dir que no som capaços de produir una obra fruit de la nostra religiositat i espiritualitat.»

«Entrar en una gran basílica no pot deixar-nos indiferents. No ho podem fer com aquell qui entra a l'oficina, ens ha de suposar entrar-hi i caminar més a poc a poc, però de manera que ens empenyi endavant»

«Si per fer un altar necessitem posar-hi una còpia del Greco o de Murillo, vol dir que no som capaços de produir una obra fruit de la nostra religiositat i espiritualitat»

Moment de l'entrevista amb el nostre corresponçal a Roma.

LUCIA MONTOBBIO CAMPA
Periodista

Francesc respon

El Papa està interessat, de manera genuïna, a escoltar les realitats que conviuen al nostre món «amb fraternitat»

Amén. Francisco responde és el títol del documental dirigit per Jordi Évole i Màrius Sánchez i que s'ha estrenat a principis del mes d'abril a Disney+. Els periodistes ja s'havien trobat amb el papa Francesc en altres ocasions, fet que els havia permès establir-hi un vincle. Així, doncs, confiats, es van atrevir a proposar-li un reportatge on joves de diverses edats i procedències li fessin preguntes. El Papa de seguida els va dir que sí. Acceptava el rept.

Els periodistes van fer un càsting mundial per trobar 10 joves de diverses conviccions, ideologies i tradicions religioses. N'hi ha que han passat per situacions difícils: processos d'immigració, abusos sexuals a la infància, marginació a l'escola, malalties mentals. Igualment, entre els joves, hi ha diversitat d'opinió sobre l'avortament, sobre algunes professions, o sobre el paper que té la dona a l'Església.

Hauria estat fàcil que els nois i noies s'haguessin fet enrere en veure el Papa davant d'ells. Francesc entra a la sala i fa broma, els diu que parlar amb ell pot resultar molt avorrit. Aquest sentit de

l'humor distén l'ambient i els convida a dir tot allò que vulguin dir.

El Papa escolta els joves amb atenció. I sovint, els acompanya a continuar expressant-se com ells desitgin per relatar què han viscut, què els preocupa. És fàcil escoltar el Papa dient al seu interlocutor: «Tranquil; expressa't com necessitis; respira; beu aigua.» També opina, pregunta, i calma les petites divergències que hi ha entre els joves en descobrir les seves històries, de les quals no sabien res fins al moment de la gravació.

Évole i Sánchez van portar el documental al Papa perquè el visionés abans de ser estrenat. «Portàvem un programa molt ambiciós, no havíem tallat res, i ell tampoc ha volgut modificar res, això no hi ha polític al nostre país que ho faci», expliquen en una entrevista emesa a Cadena Ser. I és que el Papa està interessat, de manera genuïna, a escoltar les realitats que conviuen al nostre món «amb fraternitat», com ell mateix conclou al documental; com ell mateix convida en el missatge per a la propera Jornada Mundial de les Comunicacions Socials.

Aquesta setmana parlem de la participació del Vaticà a la Biennial de Venècia, reflexionem sobre els atacs contra els cristians a Israel, entrevistem Nathalie Becquart i ens apropem als cristians de l'Índia

Vaticà

La Santa Seu estarà representada amb una proposta senzilla i concreta inspirada en la «Laudato Si» i la «Fratelli tutti»

El Vaticà provoca a la Biennial de Venècia plantant un hort benedictí

RODRIGO MORENO QUICIOS
Corresponsal a Roma

L'«amistat social» és un dels lemes que Francesc més ha posat en relleu durant el seu pontificat i també part del títol del pavelló amb el qual la Santa Seu serà present a la 18ena edició de l'exposició Biennial de Venècia d'Arquitectura: *Amistat social: trobar-se al jardí*. Estarà oberta al públic al pati de l'abadia benedictina de San Giorgio Maggiore del 20 de maig al 26 de novembre per convidar els visitants «a tenir cura del planeta com ho fem de nosaltres mateixos i celebrar la cultura de l'encontre».

En una conferència celebrada a l'Oficina de Premsa de la Santa Seu, el cardenal José Tolentino de Mendonça, prefecte del Dicasteri per a la Cultura i l'Educació, va celebrar el retorn del Vaticà a la Biennial de Venècia just quan es compleixen deu anys de l'elecció de Francesc.

«La coincidència d'aquests dos esdeveniments obre la possibilitat d'una trobada que considerem important: constatar com algunes de les línies principals d'aquest pontificat poden ser claus d'un diàleg amb l'arquitectura contemporània i convergir en una visió que assumeixi el risc de pensar en un futur diferent.»

Una primera part d'aquesta exposició estarà ubicada a l'interior de l'abadia, a la qual s'accedeix a través d'un port just davant la plaça de Sant Marc i separat de la resta de la ciutat per la llacuna de Venècia. Després el recorregut porta a la instal·lació *O Encontro*, de l'arquitecte portuguès Álvaro Siza. Allà el visitant serà rebut per una sèrie d'escultures cúbiques amb semblances a la figura humana «amb una geometria i dinàmica de moviment que

Els artistes italians Francesca Riva, Giacomo Borella i Emanuele Ajmagioni amb la maqueta del pavelló al seu estudi de Milà.

JOSÉ TOLENTINO DE MENDONÇA
«Algunes de les línies principals d'aquest pontificat poden ser claus d'un diàleg amb l'arquitectura contemporània»

al·ludeixen plàsticament a la valenta visió social del papa Francesc». Segons el cardenal De Mendonça, tota l'obra en el seu conjunt gira entorn de les encíclics *Laudato Si*, del 2015, i *Fratelli tutti*, del 2020. «Els dos textos ens ajuden no només a fer un diagnòstic crític, precís i sincer del present, sinó que ens desafien a aixecar la mirada, redescobrint la capacitat de somiar amb decisió la profecia d'un món millor», declara.

En la presentació del pavelló, el prefecte del Dicasteri per a la Cultura i Educació va recordar que la *Laudato Si* parla explícitament «d'arquitectura i del desafiament de no reflectir simplement l'esperit d'una època en la qual dominen la tecnologia i la globalització». Per al purpurat, el missatge de Francesc en aquell document se centra a «recuperar la profunditat de la vida». També a la *Fratelli tutti*, on el Papa declara que «molts cops he convidat a fer créixer una cultura de l'encontre que vagi més enllà de la dialèctica de l'un contra l'altre». Un repte en el qual una arquitectura amable i amb espais oberts i compartits té un rol crític.

Després d'explorar l'interior de l'abadia i el pati amb les escultures geomètriques d'Álvaro Siza, el pavelló vaticà desemboca en un jardí. El disseny va a càrrec de Studio Albori,

un equip italià que ha projectat un espai d'ombra amb pèrgoles de fusta i bambú. Tots els materials venen d'un ús anterior, igual que «la segona oportunitat que es vol donar als llocs, les cultures i els éssers vius». L'espai compta a més amb horts, un galliner, un graner i una zona de descans i contemplació. És un desplegament agrari amb el qual Studio Albori vol «apropar la vida quotidiana del monestir benedictí i la seva Regla obrint la possibilitat d'un diàleg contemporani amb aquests espais emblemàtics de la tradició arquitectònica».

De la seva banda, Mirko Zardini, el responsable últim d'*Amistat social: trobar-se al jardí*, declara que aquest pavelló inspirat en la Regla benedictina suposa una paradoxa «en una època i en una ocasió com la Biennal d'Arquitectura de Venècia». Segons el seu parer, en comptes de fer una proposta complexa i rebuscada, «es va preferir proposar algunes accions modestes com conrear un hort o reutilitzar materials». L'objectiu, «crear un lloc de silenci on reflexionar sobre com i on tornar a començar».

ESGLÉSIA EN SORTIDA

Sortim cap a Jesús

Jesús, per consagrar el poble amb la seva pròpia sang, va morir fora de la porta. Sortim, doncs, cap a Ell, fora del campament, carregats amb el seu oprobí (He 13,12-14). L'autor de l'epístola als Hebreus, després d'escriure sobre el sacerdocí de Crist i del valor sacrificial de la seva mort, convida els seus lectors a contemplar Jesús i a sortir cap a Ell seguint-ne les petjades.

Els benaurats Josep i Maria, abans que Jesús entrés en el món, van haver de sortir cap a Betlem i, no trobant un lloc per a Ell, van sortir cap a la perifèria. Així mateix, els mags i els pastors que, per revelació, es van adonar del seu naixement, deixant països i ramats, van sortir al seu encontre.

Sant Mateu (cap. 28) ens explica la resurrecció del Senyor com a «Església en sortida». Les dones, en l'aurora d'aquell primer dia de la setmana, «sortint» de casa seva van anar a veure el sepulcre i el van trobar buit. Entre molts detalls del que ha passat, escriu: «Jesús els va sortir a l'encontre, i elles se li abraçaren als peus i el van adorar.» Però Jesús no va voler deixar-les prostrades als seus peus. El Ressuscitat va voler que sortissin i anessin a l'encontre dels seus germans per dir-los: «Aneu, sortim a Galilea» (al lloc del principi, on gaudim de l'encontre i el primer amor). No cal témer començar de nou, el Senyor hi «va» davant, i allà el veurem. El que cal témer és no sortir i fer olor de tancat. Les indicacions de Jesús, Paraula del Pare, escapen a les nostres previsions i, sovint, trenquen els nostres esquemes (papa Francesc).

JOAN PALERO

Coordinador de l'Escola d'Animació Bíblica a València

Marco Cremascoli

Terra Santa

L'Església alerta que grups jueus extremistes s'han enfervorit arran del nou govern israelià, format per partits religiosos i d'ultradreta

Creixen els atacs contra els cristians a Israel

Custodia Terrae Sanctae

La custòdia i el patriarcat llatí van organitzar una processó amb el Crist vandalitzat per un jueu extremista.

P. J. ARMENGOU
Corresponsal a Jerusalem

Un grup d'ultraortodoxos jueus escupen a unes monges a la Ciutat Antiga de Jerusalem. Uns metres més enllà, en plena Via Dolorosa, un altre jueu religiós llança una escopinada a un pelegrí que camina amb una creu a l'esquena. Són escenes de fa pocs dies, que comencen a ser habituals a Israel. Les diverses confessions cristianes han alertat que els casos de violència, amenaces i vandalisme per part de jueus extremistes contra els fidels i llocs de culte cristians no han deixat de créixer en els darrers mesos. Des del passat mes de gener s'han detectat almenys set atacs greus. Un més que en tot l'any 2022, segons el Jerusalem Inter-Church Centre.

«La freqüència d'aquests atacs i agressions s'han convertit en quelcom nou», ha dit el patriarca llatí de Jerusalem, Pierbattista Pizzaballa, en una entrevista de l'agència Associated Press. L'arquebisbe ha assegurat que el nou govern del primer ministre Benjamin Netanyahu, que inclou partits d'extrema dreta i ultra religiosos, ha complicat la vida als cristians locals, de majoria àrab, i també ha legitimat i envalentit els jueus extremistes. «Aquesta gent se sent protegida i veu que l'ambient cultural i polític ara pot justificar, o tolerar, accions contra els cristians», ha reblat el prelat. «No és casualitat que la legitimació de la discriminació i la violència en l'opi-

**PIERBATTISTA
PIZZABALLA**
«Aquesta escalada portarà cada cop més violència i crearà una situació que serà molt difícil de corregir»

nió pública i en l'actual entorn polític israelià es tradueixi també en actes d'odi i violència contra la comunitat cristiana», ha dit també el custodi de Terra Santa, Francesco Patton.

Entre els casos més notoris d'aquest 2023 destaquen la destrucció de tombes cristianes al cementiri anglicà, a principis d'any, o la vandalització del convent armeni uns dies després, quan grups de joves jueus van escriure «Mort als cristians» als murs de l'edifici. També va causar enrenou l'atac per part d'un grup de nacionalistes israelians a un restaurant cristià armeni de la Ciutat Antiga; la destrucció d'una estàtua de Jesucrist a la capella de la Flagel·lació, per part d'un turista jueu nord-americà; o l'agressió a un clergue grec a l'església de la Tomba de Maria, pocs dies abans de la Setmana Santa. «Aquesta escalada portarà cada cop més violència i crearà una situació que serà molt difícil de corregir», ha dit, al respecte, Pizzaballa. «Ens sentim horroritzats i ferits arran del gran nombre d'incidents de violència i odi que han tingut lloc recentment contra la comunitat catòlica a Israel», ha afegit Patton.

Arran dels atacs, les diverses Esglésies i comunitats cristianes han demanat al govern israelià que s'afanyi a protegir els cristians de Terra Santa i que persegueixi qualsevol acte d'odi religiós. «Esperem i exigim que el govern israelià i les agències d'aplicació de la llei actuïn amb decisió per garantir la seguretat de totes les comunitats, per garantir la protecció de les minories religioses i per erradicar el fanatisme religiós», ha demanat el custodi de Terra Santa, en un comunicat ratificat per l'Assemblea d'Ordinaris Catòlics de Terra Santa, l'ens que agrupa totes les denominacions catòliques del territori. «Jerusalem ha de seguir sent la pàtria dels creients de totes les religions i no ostantge de grups radicals», deia també un altre comunicat d'aquesta institució.

El govern nega cap discriminació

En el panorama internacional, Benjamin Netanyahu s'ha presentat sempre com un garant de la seguretat dels cristians al Pròxim Orient. «Només hi ha un lloc on la comunitat cristiana estigui creixent, florint i prosperant. I aquest és l'estat d'Isra-

el», deia Netanyahu el desembre del 2018, en una reunió amb cristians sionistes a Rio de Janeiro. Tanmateix, des que va assolir de nou el poder a finals del 2022, el primer ministre no ha badat boca davant l'increment dels incidents que afecten els cristians. A preguntes dels periodistes, la directora del departament de religions del Ministeri d'Exteriors d'Israel, Tania Berg-Rafaëli, s'ha limitat a dir que «el compromís d'Israel amb la llibertat de religió sempre ha estat important». I, en resposta a l'atac a la Tomba de Maria, ha afirmat que «aquests atacs no són representatius de la societat israeliana».

Però les minses paraules del govern no han convençut la comunitat cristiana, que veu intencionalitat en la seva manca d'actuació i en les decisions que pren. El patriarcat grec ha criticat la decisió de la policia israeliana de limitar el nombre d'assistents a la celebració del Foc Sagrat, en ocasió de la seva Pasqua. Han assegurat que els arguments de seguretat adduïts per forçar una reducció en el nombre de fidels al Sant Sepulcre no són més que una excusa per coartar la llibertat de culte. Les Esglésies també veuen amb preocupació la intenció del govern de convertir el Mont de les Oliveres en un Parc Nacional, cosa que posaria en perill la propietat cristiana del lloc; així com el creixent nombre de colònies jueves en zones cristianes. «Els elements de la dreta volen judaïtzar la Ciutat Antiga i les altres terres, i creiem que ara no els frena res», ha dit el P. Don Binder, pastor de la catedral anglicana de Jerusalem.

 Barcelona
Nathalie Becquart, sotssecretària general del Sínode dels Bisbes
«El repte és fer un lideratge col·laboratiu i de servei, no de poder»

Agustí Codinach

IGNASI MIRANDA
 Barcelona

La sotssecretària general del Sínode dels Bisbes, la religiosa xaveriana Nathalie Becquart, va participar en la quarta edició del fòrum Tribuna Joan Carrera, organitzat per diverses entitats catalanes de l'Església i d'inspiració cristiana. Nathalie Becquart, una de les dones nomenades pel papa Francesc per a càrrecs de responsabilitat al Vaticà, va parlar a Barcelona sota el títol *El lideratge de les dones en l'Església i en el món*.

Vostè parla de l'antropologia de l'alteritat. Com millora qualsevol societat humana, també l'Església, quan homes i dones col·laboren amb igualtat i reciprocitat?

Recentment el papa Francesc ha dit que necessitem més lideratges femenins perquè, en aquest món amb moltes crisis, quan les dones treballen amb els homes en aquest esperit de col·laboració amb igualtat i reciprocitat, prenem decisions millors per a un treball més fecund. Alhora és cert que, per aconseguir un món millor i una societat al servei de tothom, per tenir cura d'aquesta casa comuna i aquesta vida pegats, necessitem les

dones, perquè formem part de la societat. Ara que som més conscients de la dignitat igual entre homes i dones, hem d'esforçar-nos en aquesta col·laboració. A més, com podem veure habitualment, les dones tenen una sensibilitat més important en les relacions i un esperit de més col·laboració. Per tant, el repte veritablement és el de fer un lideratge col·laboratiu, fer un lideratge de servei, no pas de poder.

Les dones, des de diferents països i realitats, fan crides a una major igualtat. Defet, la Catholic Women's Council ja li va entregar el 4 d'octubre a Roma la seva proposta sinodal. Vostè es considera aliada d'aquests moviments en l'Església? Com pot ajudar a canalitzar les seves demandes?

En el procés sinodal, a l'inici, durant les consultes sinodals a les diòcesis i també als moviments i a les comunitats, hem intentat escoltar tothom. Alhora aquesta entitat, Catholic Women's Council, va fer un informe que va arribar a la Secretaria General, com passa amb totes les veus de la consulta sinodal.

Les dones al Vaticà estan assumint

«La crida no és només a tenir dones amb responsabilitats al Vaticà, sinó també a les Esglésies locals»

«Hem d'aprendre a sensibilitzar i a fer prevenció davant de qualsevol tipus de violència, i especialment contra les dones»

més responsabilitats dins d'una dinàmica en què l'Església vol superar el clericalisme. Això es plasma també en les Esglésies locals?

El més important és que això és veritablement la crida no només a tenir dones amb responsabilitats al Vaticà, sinó també a les Esglésies locals. Aquest camí es fa a poc a poc. Puc dir, per exemple, que ara hi ha més de cinc o sis països que tenen una dona com a secretària general de la Conferència episcopal. És un exemple. Igualment les Esglésies locals tenim més dones presidentes d'una Universitat catòlica, de Càritas o d'escoles catòliques. A més, hi ha països amb dones que són cancelleres d'una diòcesi o directores d'un servei diocesà o d'una oficina d'una Conferència episcopal. L'important és trobar com treballar plegats i tenir més equips pastorals amb homes i dones, amb sacerdots, religiosos, religioses i laics i laiques, però a tots els nivells de l'Església. Perquè no n'hi ha prou amb el que hi ha ara. Ara al Vaticà, tenim un 23% del personal del Vaticà que són dones. Però les dones estan ja molt compromeses en moltes Esglésies locals, a les parròquies, a la catequesi i en altres àmbits. L'important és també que hi hagi dones en els consells parroquials i, en definitiva, a tots els nivells.

El papa Francesc ha experimentat una transformació al llarg d'aquests anys de pontificat en la seva relació i visió de les dones?

És veritat que el papa Francesc ha fet passos, especialment en el nomenament de dones per a responsabilitats al Vaticà, any rere any. Hi ha més dones. Per exemple, tenim ara també una dona religiosa com a directora del Govern de la Ciutat del Vaticà. Per primera vegada, a més, el papa Francesc ha nomenat tres dones membres del Dicasteri per als Bisbes, per participar en el discerniment per nomenar bisbes. Hi ha molts exemples que mostren que alguna cosa es mou al Vaticà. Igualment, és una decisió molt important del papa Francesc el fet que hagi obert a les dones alguns ministeris, com ara el del lectorat, l'acolitat i el de catequista. Per tant, hi ha aspectes nous. Tots són signes diversos, com per exemple que el papa Francesc es reunís amb dones, a finals de gener, al Vaticà, amb motiu d'una trobada organitzada pel Dicasteri per al Diàleg Interreligiós dedicada per primera vegada a les dones en el diàleg interreligiós per construir una cultura de l'encontre. Van ser-hi presents dones amb responsabilitat procedents de 12 religions d'arreu del món.

Un terç de la població mundial de dones pateix violència de diferents tipus. Fa prou l'Església en la sensibilització i formació contra aquest tipus de violència? Quines accions caldria fer?

És veritat que les dones són certament les primeres víctimes de la violència, en els contextos de guerra. Però també és un problema molt fort en molts països la violència domèstica, dins la família. L'Església, doncs, té una paraula molt clara per lluitar contra tota mena de violència, així com per superar les discriminacions a les dones. Per exemple, hi ha una xarxa molt important, desenvolupada amb el suport del papa Francesc, que es diu Talita Cum. És una xarxa per combatre i superar el tràfic de persones, del qual moltíssimes dones són víctimes. A més, és veritat que es fan moltes accions en molts països, tot i que l'Església encara pot fer-ne més, perquè el problema de la violència, de diverses maneres, és un problema molt fort. El missatge de l'Església és un missatge de pau, i hem d'aprendre a sensibilitzar i a fer prevenció davant de qualsevol tipus de violència, i especialment per descomptat la violència contra les dones.

Dins de les demandes històriques, el diaconat és un camí que té recorregut?

Becquart, que va protagonitzar el fòrum Tribuna Joan Carrera, conversant amb Mn. Enric Termes.

Durant la seva estada a Catalunya, la religiosa francesa va visitar el Palau de la Generalitat, on va ser rebuda per la consellera Vilagrà i Carles Armengol, director general d'Afers Religiosos.

«El Sínode permet continuar retrobant la dimensió de la sinodalitat, per posar més en pràctica la visió eclesial del Concili Vaticà II»

No en puc dir gaire cosa. És cert que ara està en marxa el treball d'una comissió sobre el diaconat femení. Existeix ja una reflexió des de fa uns quants anys. I al final d'un discerniment, la decisió és del Papa. No puc dir gaire cosa, perquè no sabem com anirà. Hi ha un debat, una reflexió i un discerniment en curs, podem dir...

Quina és la principal missió del Sínode de la Sinodalitat convocat pel papa Francesc 2021-2024? Com aconseguir que suposi una veritable transformació d'estructures però també de manera de fer? Hi ha el perill que el Sínode no acabi d'arrelar en les Esglésies locals, i quedi com una experiència més de Cúria i del Vaticà?

La finalitat d'aquest procés sinodal és la conversió sinodal de l'Església. La sinodalitat és una dimensió constitutiva de l'Església i era l'estil de l'Església primitiva. Després, en diverses regions, hem desenvolupat més la dimensió jeràrquica, que també forma part de l'Església. Avui, però, el Sínode permet continuar retrobant la dimensió de la sinodalitat, per posar més en pràctica la visió eclesial del Concili Vaticà II, que vol dir una Església com a poble de Déu, on tots els batejats fan camí plegats amb l'estil de l'escolta, del diàleg, del discerniment. Podríem dir que és una manera de fer i de ser l'Església i de fer la missió junts. Hem de tirar endavant aquest Sínode per ajudar l'Església a fer aquesta conversió sinodal, que no és fàcil, perquè no podem aprendre la sinodalitat de manera teòrica, sinó amb l'experiència. En definitiva, aquest Sínode fa un recorregut i un procés al servei d'un procés de conversió i de reforma de l'Església.

VIDA CREIXENT

Trobada Interdiocesana a Girona

Enguany, la històrica ciutat de Girona ens farà l'honor d'acollir el nostre moviment cristià, de Vida Creixent, per tal de poder-hi celebrar la Trobada Interdiocesana, el proper 10 de maig, que ens ha correspost d'organitzar als gironins.

Dins l'esplèndid marc de l'ecol·legiata de Sant Feliu, nom del màrtir del qual portava el nom l'antiga església paleocristiana, sobre la qual s'erigí l'actual —on es troba la capella i el sepulcre del patró de la ciutat, Sant Narcís—, tindrà lloc l'acollida dels assistents a la jornada i la corresponent celebració eucarística.

Sigueu benvinguts a la nostra estimada ciutat desitjant-vos que us hi sentiu ben acollits. A Girona hi trobareu les portes ben obertes.

PERE CANALETA

President interdiocesà de Vida Creixent

 India

Ajuda a l'Església Necessitada ha visitat diferents diòcesis de Bengala Occidental

Cristians: pocs, amenaçats, però grans en caritat i fe

Els cristians, víctimes dels atacs extremistes.

JOSUÉ VILLALÓN
Ajuda a l'Església Necessitada

Els cristians de l'Índia són una minoria amenaçada per l'onada creixent de radicalisme hinduista que viu el país. Aquesta ideologia excoent, denominada «hindutva», està esperonada per partits polítics nacionalistes com el BJP, de l'actual primer ministre Narendra Modi, que està al capdavant de la «democràcia més gran del món». Una delegació de la fundació pontifícia Ajuda a l'Església Necessitada (ACN) ha visitat aquest país per acompanyar la petita comunitat cristiana i conèixer de prop les necessitats de l'Església local a la regió de Bengala Occidental.

José Fernández Crespo, membre d'ACN Espanya, que ha viatjat fins a aquest país, ens comparteix les seves impressions: «Em crida molt l'atenció la unitat que hi ha entre fe i caritat. És una caritat que no és només l'atenció als pobres dels més pobres que hi ha als carrers, i als quals els sacerdots i religioses s'apropen amb un somriure, amb una abraçada, oferint aliments o medicines. És una caritat que va unida a la missió. Els sacerdots i les religioses són allà on són els últims dels últims. Ells estan al costat dels oblidats, en llogarrets petitíssims i llunyans fins on els acompanyat.»

Fernández ha constatat que l'Església de l'Índia està molt compromesa en l'àmbit de l'educació i la sanitat, amb milers de centres educatius, universitats, centres de formació professional, però també hospitals, clíniques i dispensaris mèdics. Tot això no la deslliura de les amenaces dels grups extremistes, que veuen en la tasca social de l'Església un objectiu a combatre per eliminar aquesta presència pública.

«Juntament amb els grups radicals, s'estan estenent les anomenades lleis anticonversió, per impedir que les persones es converteixin al cristianisme», comenta Mons. John Barwa, arquebisbe de Cuttack-Bhubaneswar, a ACN, «amb aquestes lleis volen limitar l'activitat de l'Església, perquè diuen que volem enganyar la gent per forçar-la a convertir-se. Però la realitat és que moltes persones pobres o pertanyents a grups tribals se senten atretes per l'Evangeli perquè pateixen una pressió social que els impedeix millorar de vida. Veuen que l'Església afavoreix la seva dignitat humana, eleva la seva expectativa de vida i s'apropen a la fe».

Tot i que la Constitució índia garanteix la llibertat religiosa, actualment hi ha nou estats que tenen lleis anticonversió, i aquesta tendència continua en augment. Els cristians es veuen molt amenaçats perquè són una minoria de només el 2% de la població. Tenint en compte que l'Índia és el segon país més poblat del món, amb uns 1.400 milions d'habitants, els cristians només són 35 milions. En el darrer any s'han registrat més de 600 casos d'atacs i discriminació contra la comunitat cristiana de l'Índia, segons l'organització ecumènica United Christian Forum. Alguns casos recents són l'atac, el gener passat, d'un grup d'extremistes hindús al col·legi Vishwa Mandal Sevashram, de la localitat de Shirpur i pertanyent als jesuïtes. El centre va rebre l'acusació de practicar conversions forçades al cristianisme.

GIRONA

Disset catecúmens reben els sacraments de la iniciació cristiana

El diumenge 16 d'abril, disset joves i adults de la diòcesi van rebre els sacraments de la iniciació cristiana, en una celebració a la catedral de Girona presidida per l'administrador diocesà, Mn. Lluís Suñer. Eren procedents de Cruïlles, Figueres, Girona, Maçanet de la Selva, Palafrugell, Pineda de Mar i Vilobí d'Onyar.

LLEIDA

Funeral pel repòs etern de Mn. Josep Jordán

El bisbe de Lleida, Salvador Giménez; el vicari general, Mn. Lluís Sallán, i Mn. Pardell, exdirector del Col·legi Episcopal, van concelebrar el 15 d'abril, a la parròquia de Sant Joan Baptista a Saldí, el funeral per Mn. Josep Jordán, mort el dia 11 als 77 anys d'edat. Mossèn Jordán va ser mestre, coordinador de catequesi i responsable de l'internat i del menjador de l'Episcopal i sacerdot en diferents parròquies.

SOLSONA

El bisbe Francesc Conesa al programa «Signes dels temps»

El diumenge dia 16 d'abril, el programa *Signes dels temps* va emetre una entrevista amb el bisbe Francesc Conesa. El bisbe va parlar de la figura dels treballadors apostòlics, el Sínode, els deu anys de pontificat del papa Francesc, l'ecumenisme i el diàleg interreligiós, la catequesi, la Jornada Mundial de la Joventut... entre d'altres.

VIC

Mor Núria Callís, directora de Càritas Diocesana de Vic

El 14 d'abril va morir Núria Callís i Areñas, directora de Càritas diocesana de Vic des del juny del 2021, a causa d'una malaltia de ràpida evolució. El seu testimoni de compromís cristià ha deixat una profunda petjada. Era una persona discreta, molt propera, i les seves paraules i reflexions sempre estaven carregades d'humanitat. Darrerament ens deia: «No hi ha cap ésser humà que no tingui res de valuós per oferir.»

TARRAGONA

L'arxiprestat de l'Alt Camp celebra l'aplec de cristians

Més d'un centenar de persones van participar en aquesta trobada que es va celebrar el diumenge 16 d'abril a Alcover. La primera part va consistir en un espai de debat i de treball entorn de les propostes del Sínode sobre la sinodalitat i la nova distribució territorial de l'arxidiòcesi, especialment pel que fa a les unitats pastorals. Després del dinar de germanor, va tenir lloc la celebració de l'eucaristia, que va presidir l'arquebisbe Joan i van concelebrar els preveres de l'arxiprestat.

SANT FELIU DE LLOBREGAT

50è aniversari de l'Aplec de Subirats

Ja fa cinc dècades que cada 1 de maig se celebra l'aplec del Pa i l'Empenta des del castell de Subirats, mirador natural del Penedès. A les 11 h, celebració de la missa de campanya i benedicció de tota la comarca presidida pel bisbe Agustí. Després, tradicional repartiment dels panets beneïts, fira de la solidaritat, sardanes, vermut i paella popular.

TORTOSA

Un jove catecumen rep els sacraments de la iniciació cristiana

La Vetlla Pasqual 2023 a la parròquia Mare de Déu dels Dolors a Tortosa s'ha vist encara més enriquida i eloqüent amb la recepció dels tres sacraments de la iniciació cristiana per part del jove Adrià. Als primers bancs hi seien els seus pares i família, així com una bona colla d'amics seus.

TERRASSA

Institució d'acòlits

El dissabte 15 d'abril al vespre, i Vespres del II Diumenge de Pasqua, a la parròquia de Sant Joan Baptista de Matadepera, el bisbe va instituir acòlits tres candidats al diaconat permanent: Francesc Flotats Crispi, Richard Oroscó Ramírez i Josep Paniello Palacio.

URGELL

Poemari sobre el Via Crucis de Núria

Mn. Joan Perera ha editat el llibre *El camí de les creus de Núria. Poemes i comentaris*, amb el suport de la Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Núria i de Vall de Núria. És el segon volum de la col·lecció *Núria Endins*, després de la publicació del llibre *Sant Gil a Núria. Poemes i Comentaris*, del mateix autor.

En l'educació, on anem i a fer-hi què?: «ChatGPT» i fi de l'educació

Els que ens dediquem a l'educació ens veiem subjectes a canvis legislatius constants en un context cultural i social no exempt de vaivens

MIGUEL ÀNGEL BARBERO BARRIOS

Doctor en Psicopedagogia.
Director dels graus d'Educació de
la Universitat Abat Oliba CEU i de
l'Editorial Catòlica Didacbook

Davant del títol d'aquest article segurament us heu preguntat si la paraula «fi» que s'hi inclou es refereix al fet que «ChatGPT» suposa el final, la fi de l'educació. Certament, des d'una certa visió, podríem interpretar que l'educació, tal com la coneixíem, ha desaparegut. Però, tot i fent servir aquest joc de paraules, no es refereix a això. En aquest cas, la paraula «fi» apel·la a la seva accepció emparentada amb la idea d'objectiu, destí, el fi.

El sant de Loiola va dir que abans de començar a pregar —i per extensió, abans de fer qualsevol cosa important— cal advertir «on anem i a fer-hi què» (*Exercicis*, 206). Resulta una proposta aparentment senzilla que comporta una resposta tòpica. Amb tot, un plantejament així sembla que brilla per la seva absència en els temps que ens toca viure, en els quals l'educació s'enfronta a nombrosos desafiaments i canvis constants que l'afecten en la direcció i propòsit. Els que ens dediquem a l'educació ens veiem subjectes a canvis legislatius constants en un context cultural i social no exempt de vaivens en una infinitat d'ordres que, ineludiblement, ens influeixen en la tasca educativa.

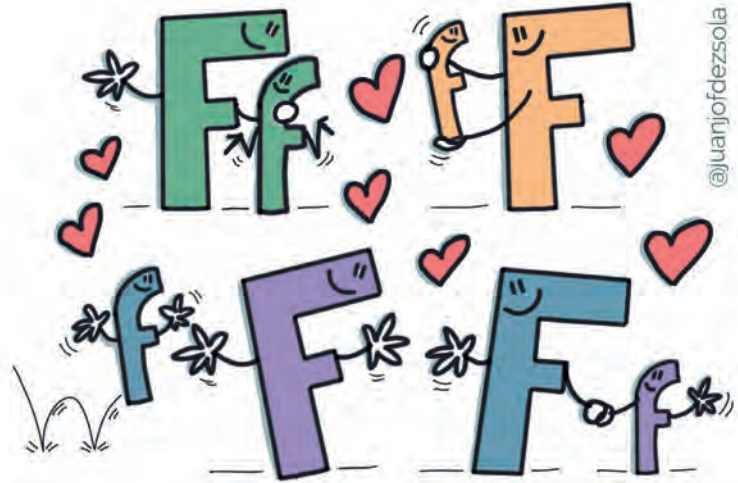
En aquest context, doncs, si se'ns tira «a sobre» l'anomenada intel·ligència artificial —sistema de gestió i producció de dades, més aviat—, representada singularment pel ChatGPT, què podem esperar? Subjauen dos riscos

per damunt d'altres: d'una banda, el d'inacció que pogués comportar quedar-nos fora del camp de joc. Deixar d'aportar idees interessants i situar-nos al marge de les demandes de l'exigent món en el qual ens desenvolupem; i de l'altra, el de ficar-nos de ple a navegar sense ordre ni concert cap a un destí sense rumb, caminant a cop de decret, innovant, però moguts per la moda més candent o canviant arbitràriament la direcció del timó segons les exigències de les professions del futur que, per cert, ni tan sols sabem quines seran.

I què oferim, doncs, els catòlics? Què oferirà l'educació catòlica? Proposo prendre el referent del plantejament ignasià per, dins del marge que m'atorguen aquestes línies, proposar sintèticament el que, des del meu punt de vista, són fars de luminescència educativa: on anem? Sembla que tenim pistes clares. Cap a un món canviant i influït per la tecnologia. A fer-hi què? Com a catòlics, també ho hauríem de tenir clar. A transmetre el missatge esperançat —i estable!— de Jesús, segons l'antropologia humana que dona orientació vital, més necessària que mai. Innovant, però de la mà del Magisteri —que és saviesa contrastada de l'Església— i bevent, des de la pregària, de l'exemple, l'audàcia i intercessió dels sants. Si procedim així, vindran bones idees i no hi haurà ChatGPT que se'ns resisteixi. Tenim el millor equip.

Si ens estimem, per què cal esperar? Preparant-nos per a l'amor

Tenir la valentia d'esperar dona als nuvis uns bons fonaments per a una vida futura en comú

**MONTSE FONT I
CARLES ANDREU**
Matrimoni. Formadors de famílies
Associació Pro Vida Barcelona

En la gent jove hi ha una necessitat profunda d'entregar-se i de donar-se: és el moment dels grans ideals i dels projectes vitals. Davant seu s'obre un món apassionant: toca descobrir la bellesa de l'amor humà, de saber-se do, regal per als altres.

En la jove i el jove solen aparèixer experiències d'enamorament enlluernadores. Moltes d'elles desapareixen; altres són l'inici d'una relació que genera preguntes, claus en les seves vides: «M'estimes?, ets la persona de la meua vida?, hem de tenir relacions sexuals?, hem de casar-nos?» Comença un camí que pot acabar en una trobada i en una abraçada d'amor exclusiu, que abasta tot el ser de la persona, transforma la vida i fa entrar en una realitat nova: «Som una sola carn.»

I davant d'aquesta grandesa, hi ha els que es conformen amb les engrunes: busquen l'amor i no el troben. S'han perdut pel camí: un deixar-se portar per l'ambient sensual i pornogràfic que ens envolta, un no voler assumir cap compromís i quedar-se en una eterna adolescència... Cal una crida d'esperança que ens recordi que l'home i la dona són capaços de donar-se lliurement, en un amor total, fecund i fidel i que l'anhel més profund

de felicitat es concreta en estimar i ser estimat.

Per tant, els joves, ells i elles, necessiten un temps per conèixer-se, per passar-ho bé, per parlar del projecte de vida que tenen al davant, de la família que poden formar, de comptar amb Déu si són creients i, a vegades, de curar les ferides que s'arrosseguen, acceptant-se tal com són, per molts errors comesos en el passat perquè l'amor ho cura i ho supera tot.

Han de respectar llur intimitat, saber gestionar els seus afectes, els seus petons i les seves carícies: «No faig les coses perquè a mi em sembla bé, sinó que penso en tu, i vull respectar-te i cuidar-te. I en el moment que et doni una promesa d'amor per sempre, t'ho entregaré tot, el meu cos i la meua vida, però només a tu.» Cal, doncs, preparar-se per aquest amor exclusiu i fidel, i així poder en un futur, com a espòs i esposa, donar-ho i rebre-ho tot, en un continu aprenentatge, superant les dificultats del camí i gaudint l'alegria de tanta meravella.

Tenir la valentia d'esperar dona als nuvis uns bons fonaments per a una vida futura en comú. No podem confondre els nostres joves: es pot, i cal, viure una vida neta, plena d'amor!

Sindicalistes cristians, laics de frontera

La fe empeny alguns creients a comprometre's per dignificar les condicions de vida de la feina i a reivindicar, dins l'Església, un món obrer que s'està empobrint cada cop més

Militants de moviments de pastoral obrera en la manifestació del Primer de Maig del 2019.

MERCÈ SOLÉ
«Si els cristians realment creiem que el Regne de Déu comença quan la gent està ben atesa, fa una feina creativa i no està explotada en el lloc de treball, cal comprometre's en els sindicats»

Parar l'altra galta és una pràctica evangèlica que sovint s'han d'aplicar els cristians compromesos com a delegats sindicals. I és que la seva posició no és agradable, entremig d'empresaris i de treballadors, als quals representen. «Companys no creients veuen en mi la persistència, haver continuat en aquest compromís durant més de vint anys; i el lliurament, no cenyir-nos a un horari sinó anar més enllà, acompanyar moltes situacions d'assetjament, estrès laboral, amb persones que no només et demanen solucions legals, sindicals, sinó que també necessitaven algú en qui recolzar-se», recorda el director de la Pastoral del Treball a la Conferència Episcopal Espanyola, Antonio Aranda.

I és que, potser, com apunta el papa Francesc, els sindicats serien avui uns dels profetes de la societat: «En certa mesura ho som i encara ens ho hauríem de prendre més seriosament, quan es denuncien les injustícies que en l'entorn laboral es donen i que de vegades estan excessivament ocultades, fins i tot pels mateixos treballadors ara que la precarietat fa guardar

la vinya, és a dir, tenir més por», apunta Maribel Zaldívar Royo, treballadora i sindicalista jubilada.

Per a aquesta militant de la GOAC hi ha moltes raons perquè els sindicats siguin l'ase dels cops: «Ja ho va indicar Joan Pau II: el treball està subordinat al capital. Per tant, no interessa que els sindicats funcionin bé, que siguin reivindicatius o un mitjà per anar aconseguint una dignitat més gran. Una altra qüestió és que en sortir del franquisme hi havia poca cultura sindical; hem de reconèixer que, des dels sindicats, ens hem equivocat de vegades i que l'estat del benestar ens va fer relaxar. Cal que els treballadors ens ho creguem i que no creguem aquestes falsedats: que si s'alliberen per no haver de treballar, que no serveixen per a res, que si hi participen per guanyar...»

El cert és que entre Església i sindicats, històricament, s'han conreat uns prejudicis mutus: «Sí que n'hi ha, tot i que la gent més gran sindicada recorda bé com l'Església en el moment que es van fundar els sindicats va tenir un paper clau. Per exemple, CCOO es va fundar a l'església de Sant

La de repartidor (coneguts com a «riders») és una de les feines més desprotegides i que cal vetllar per part dels sindicats.

CARMEN PALOMAR
«La fe m'aporta a la feina sindical una profunditat, un veure-hi més enllà de l'estrictament material que es pugui demanar en un sindicat»

ANTONIO ARANDA
«Quan ens trobem amb els treballadors precaris que es veuen impotents davant d'una realitat que els supera, aquí et trobes amb Déu»

Medir, i el sindicat fa uns anys va fer un acte d'agraïment als capellans obrers i al fet que l'església havia obert les portes en moments de clandestinitat. Ara bé, per part dels sindicats, els que han perdut aquest fil històric, l'Església no té aquesta bona entrada, està molt desprestigiada per molts motius diferents», observa Mercè Solé, directora del Secretariat Interdiocesà de Pastoral Obrera.

Solé, actualment jubilada i militant de l'ACO, que havia estat delegada sindical de jove en una pime del sector assegurador i més tard al comitè d'empresa de Càritas, apunta alguna raó de fons d'aquesta mirada malfiada: «Els sindicats de vegades van associats als conflictes i a l'Església no li agraden els conflictes. Però de vegades són necessaris per fer justícia, posar els problemes sobre la taula i resoldre'ls. Cal dir que hi ha sectors de l'Església i de la jerarquia que reconeixen que el paper dels sindicats és fonamental per tallar l'explotació dels treballadors i perquè no hi hagi accidents.» En el fons, hi ha punts en comú entre Església i sindicats: «Aquesta sensibilitat pels que més pateixen (com la gent immigrada) i el treball per la justícia fa que quan hi ha ganes de dialogar, aquest diàleg sigui molt fàcil», admet Solé.

Per a Mercè Solé «els sindicats fan

una tasca molt útil i necessària, poc valorada en general per la societat. Ser sindicalista vol dir estar al cas no només de les pròpies condicions laborals, sinó del conjunt dels treballadors; en moltes empreses no es compleix el conveni, o les normes de seguretat, i això cal vetllar-ho. Vol dir aplicar els valors democràtics activament dins l'empresa i és una feina molt important. Si els cristians realment creiem que el Regne de Déu comença quan la gent està ben atesa, fa una feina creativa i no està explotada en el lloc de treball, cal comprometre's en els sindicats».

Aportacions de la fe al compromís sindical

Bona part dels cristians amb un compromís sindical (i també polític) tenen un grup de revisió de vida en el marc d'un moviment apostòlic especialitzat en el món obrer, «que els dona suport, que treballa l'espiritualitat, que els permet compartir els moments de conflictes i incertesa; això ajuda a fer un compromís llarg en el temps i a prendre decisions més d'acord amb l'Evangeli. I també ajuda llegir la Doctrina Social de l'Església, i poder discernir que la línia social, en el fons, és molt cristiana», confirma Mercè Solé.

«La fe m'aporta una profunditat, un

veure-hi més enllà de l'estrictament material (salari i condicions) que es pugui demanar en un sindicat. No tot el que és important és material. També veure les persones i intentar acompanyar-les, almenys tenir cura de l'equip més proper. I intentar aplicar allò que has après en passar per la JOC, la GOAC o l'ACO», relata Carmen Palomar Román, secretària general de CCOO Vinalopó-Vega Baixa i militant de l'ACO.

«Quan els creients diem que a Jesús el trobem en els pobres, els malalts, els empresonats, aquesta experiència els delegats sindicals cristians la vivim quan ens trobem amb els treballadors precaris, que es veuen impotents davant d'una realitat que els supera. Això alimenta i reforça la fe que vivim i que ens mou», explica Antonio Aranda, que va ser delegat sindical alliberat parcial a l'administració local.

Precisament, el maig de l'any passat es va organitzar per part de la Pastoral del Treball el I Seminari Mons. Antonio Algora [vegeu l'Editorial], amb el lema: «Cristianes i cristians en organitzacions sindicals.» Una crítica que van expressar majoritàriament la trentena de participants va ser que «l'Església ens mana evangelitzar el món del tre-

ball, però hi anem i ens trobem sols, sense aquest escalf o companyia de l'Església en aquestes realitats», sintetitza Aranda. «L'Església global està més allunyada de la realitat del treball, tot i que veig avenços amb la iniciativa Església pel Treball Decent, que han anat arribant a les parròquies. Cal ser conscients de la importància de tenir una feina per a l'emancipació de les persones, i el que implica no tenir una feina, com perdre l'habitatge», valora Palomar.

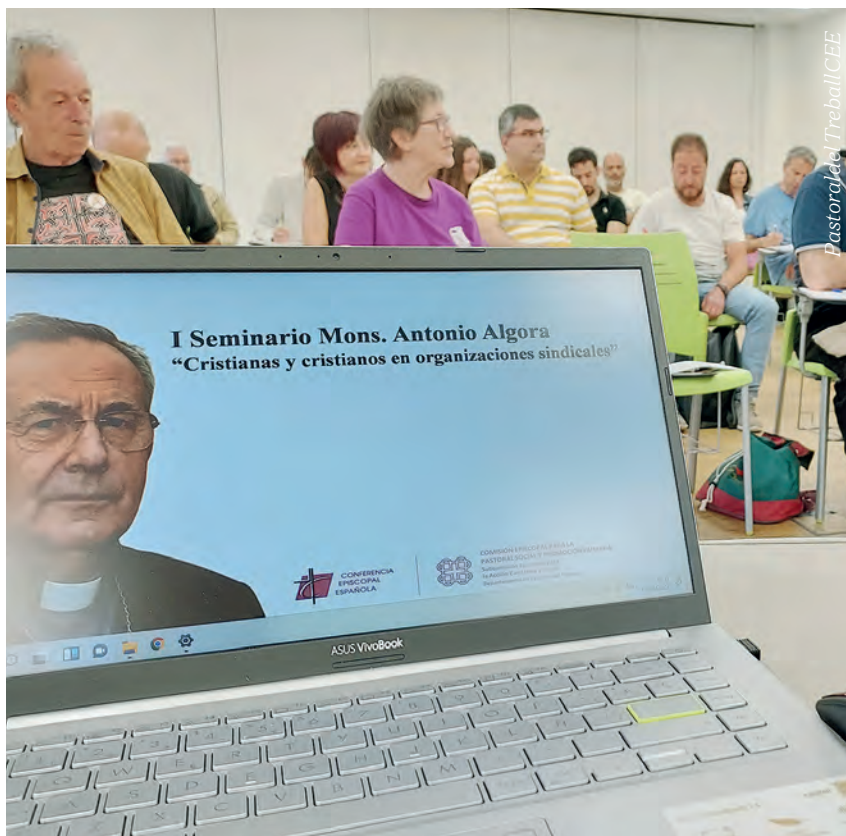
Francesc, a favor de la feina i dels sindicats

«Convido els sindicalistes i els dirigents de les associacions de treballadors a no deixar-se cenyir en una *camisa de força*, que s'enfoquin en les situacions concretes dels barris i de les comunitats en què actuen, plantejant alhora qüestions relacionades amb les polítiques econòmiques més àmplies i les macro-relacions.» El papa Francesc ha dirigit en diverses ocasions reflexions als sindicats, com aquesta en el marc de la 109ena conferència de l'Organització Internacional del Treball.

Aquestes aportacions i les que raonen la necessitat d'un treball digne fan que sigui ben vist per part de les organitzacions dels treballadors. «El papa Francesc se situa en el lloc dels empobrits en qualsevol cosa que planteja, parla amb les paraules que parlem els treballadors. Al Papa no el qüestiona ningú des dels sindicats, de fet, alguns fan servir les seves paraules. Els sindicats han entès que el Papa és algú en qui poden confiar i això als sindicalistes cristians ens dona molta tranquil·litat, tot i que no tota l'Església està a la seva alçada, encara no s'entén que la dimensió social és constitutiva de la fe», es lamenta Zaldívar.

El Papa s'ha referit a un dels desafiaments dels sindicats, la *innovació*. Per a Carmen Palomar aquesta innovació es concretaria a «donar resposta a totes les noves realitats laborals que sorgeixen, com Uber, Glovo, Cabify, els *freelance* que treballen per a diverses empreses, el teletreball... D'altra banda, tenim les feines de les cures, principalment desenvolupades per dones. Moltes ja s'estan organitzant i veuen que així aconsegueixen més coses. Sense oblidar com estan els companys d'altres països».

Zaldívar també apunta en aquesta

En el primer seminari Antonio Algora els sindicalistes cristians van demanar formació en Doctrina Social de l'Església per reforçar i orientar el seu compromís.

mateixa línia: «En l'estat del benestar, els sindicats i moltes organitzacions hem confós el bé de la majoria amb el bé comú. Hi ha una majoria que té sous suficients, però aquí no hi ha tots els treballadors. Els sindicats estan començant a adonar-se'n i aquí hem d'incidir especialment els sindicalistes cristians: el sindicat ha de partir sempre des dels vulnerables, amb menys ocasions de defensar-se; els sindicats podran resistir si de veritat estem des dels més empobrits, els precaritzats, els migrants.»

Caminar en coherència

L'Església també pot donar exemple com a ocupadora en aquest sentit: «L'Església a vegades té massa treballadors en condicions més precàries del que seria desitjable. Es juga amb la vocació i amb les ganes de fer servei de la gent i en aquest context acaben rebent les condicions laborals. Hi ha feina a fer, com en totes les empreses. La millor manera que l'Església doni exemple és tenint unes relacions laborals clares i ben conduïdes i amb comitès d'empresa, que serveixen per evitar els conflictes, no pas per provocar-los», sosté Mercè Solé.

Carmen Palomar ha viscut moments de dificultat que són especi-

alment durs «quan has de prendre decisions que afecten persones contractades pel sindicat o qualsevol situació de vulneració de drets de treballadors». En el seu cas, l'ha animat a continuar «el convenciment que el sistema capitalista és depredador i individualista, no és la manera de viure que en el fons necessitem com a humans. I els sindicats són una de les eines per contrarestar-ho: són un element de trobada, de socialització per a gent treballadora, la majoria de la societat. També són necessaris perquè la gent tingui un protagonisme tant en la vida estudiantil com en la vida laboral. Prendre les regnes del que passa a l'empresa juntament amb els teus companys et fa ser un ciutadà conscient».

MARIBEL ZALDÍVAR
«Els sindicats han entès que el Papa és algú en qui poden confiar i això als sindicalistes cristians ens dona molta tranquil·litat»

El febrer passat hi va haver una trobada entre bisbes de la Conferència Episcopal Espanyola i sindicats on es va posar en comú la realitat de la sinistralitat laboral.

JOAN PLANELLAS I BARNOSELL

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

El cant de l'Al·leluia

Benvolgudes i benvolguts. Durant el temps de Quaresma, en el qual hem demanat al Senyor el do de la conversió, hem enyorat una paraula essencial en la vida dels cristians: «Al·leluia.» No es tracta simplement d'una norma litúrgica. L'Església, bona mestra, ens ha convidat a no pronunciar-la per tal que després puguem intensificar-ne el contingut. Com un dejuni ben fet, ens permet assaborir millor l'àpat festiu de l'àgape cristiana.

Que ara, en el temps pasqual, el cantem, el recitem i l'aclamem no té cap sentit, però, si no aprofundim en el seu significat més ple. Com sabem, el mot hebreu «Al·leluia» es pot traduir per «lloeu Déu», i és emprat en la Sagrada Escripura en moments de joia i d'entusiasme davant l'existència divina i les seves gestes a favor de la humanitat.

En efecte, els autors bíblics no dubten a cantar Jahvè, enardits per descobrir els seus atributs: creador, bo, poderós, just, fidel, veraç, misericordiós... El Déu que es revela a Israel es fa estimar, perquè totes les seves accions van encaminades al benestar del poble, a fer de cada persona un ésser lliure i complet. La resposta adequada és, per tant, l'acció de gràcies i la lloança, dues actituds que solen anar juntes. Llegim en el llibre dels Salms: «Jo, Déu meu, soc un pobre sofrent; que em sostingui la teva salvació. Els meus càntics lloaran el nom de Déu, li donaré gràcies per la seva grandesa. Això plaurà al Senyor més que una ofrena, més que un toro i un vedell ja fet» (Sl 69,30-32).

En els escrits bíblics queda clar que Déu prefereix el nostre amor i el nostre reconeixement més que no

els actes sacrificials o l'acumulació de mèrits. Aquesta idea s'eixampla en els ensenyaments de Jesús, que aprofita tota circumstància per explicar-la, com sentim clarament per boca d'aquell mestre de la Llei: «Amb tota la raó dius que ell [el Senyor] és l'únic i que no n'hi ha d'altre fora d'ell, i que estimar-lo amb tot el cor, amb tot l'enteniment i amb totes les forces i estimar els altres com a si mateix val més que tots els holocaustos i sacrificis» (Mc 12,32-33).

En la nostra manera de viure cristianament, en el nostre dia a dia, en som prou conscients? A Déu li plau que reconeguem la seva santedat, que ens meravellem de la seva proximitat, que ens deixem captivar per la seva bellesa. La lloança per excel·lència s'anomena Magnificat, el poema amb què Maria reconeix que és l'amor de Déu, i no les nostres suposades grandeses, el que ens fa gaudir de la vida en plenitud; un cant que s'actualitza i s'omple de contingut quan cadascun de nosaltres l'experimenta, a Ell, ben viu en la pròpia història.

L'Al·leluia de Pasqua, solemne i emocionant, disposa el nostre interior per rebre la bona nova de l'Evangelí: Jesús ressuscitat «eixugarà totes les llàgrimes dels seus ulls, i no existirà més la mort, ni dol, ni crits, ni sofriment» (Ap 21,4). Podrem cantar-lo des de la tebior o la inconsciència? Que cada Al·leluia neixi d'una ànima elevada, del fons del cor, d'un impuls espiritual i afectiu. Reunits en assemblea santa, que aquests al·leluies siguin testimoni de comunió i, així, llum del Ressuscitat per a tots els homes i dones que ens envolten.

Ben vostre.

SALVADOR GIMÉNEZ
Bisbe de Lleida

El Dia del Treball

Estimats diocesans,

El Primer de Maig, ja des de finals del segle XIX, és ple de manifestacions i reivindicacions laborals dels treballadors de molts països del món. Tant és així que les legislacions s'han anat adaptant als canvis en les realitats del món obrer i societats de signe molt divers han acordat aquesta data com l'adequada per visualitzar la importància dels obrers en els mitjans de producció. Aquest acord, marcat pels organismes internacionals als quals pertanyen la pràctica totalitat dels països, s'ha modificat en alguns llocs fixant una altra data per a la celebració, però mantenint la importància de la classe obrera en un món que s'industrialitzava de manera ràpida i que era d'estricta justícia sentir la seva veu i atendre les seves reivindicacions laborals. Massa gent podia quedar a la cuneta de la vida i no comptar en les diferents fases del capitalisme que s'expandia.

La celebració té l'origen en la vaga sindicalista que hi va haver a Chicago el 1886 per demanar, entre altres coses, la jornada laboral de vuit hores. Aquest esdeveniment va comportar presó i penes de mort a alguns treballadors. En un Congrés posterior (1889) es va internacionalitzar i l'Organització Internacional del Treball (OIT) va donar carta de naturalesa a la veu dels treballadors. Naixia un món nou en el desenvolupament de les relacions laborals i en l'acumulació i distribució de la riquesa produïda entre tots. Les diverses concepcions ideològiques van donar suport documental a les activitats organitzades per tot arreu.

L'any 1891 el papa Lleó XIII va publicar la famosa encíclica *Rerum novarum*, que pretenia aportar la veu de l'Església als esdeveniments que se succeïen amb rapidesa i, a vegades, amb agressivitat. Us en recordo alguns capítols amb titulars sobre la situació dels obrers, l'Església i el problema social, les associacions de treballadors, la caritat com a solució definitiva... Des de llavors s'han publicat molts documents seguint l'evolució dels esdeve-

niments de les relacions laborals. Ha estat un llarg període amb profunds canvis en la societat: guerres mundials, descolonització i independència de moltes nacions, caiguda dels règims socialistes, implantació d'un nou estil de dictadures, capitalisme i globalització, organització dels treballadors..., i molts altres fets davant dels quals l'Església ha intentat respondre amb promptitud i coherència evangèlica. Alguns sectors eclesials han lamentat que les respostes no han estat prou adequades per massa lentes i per falta de visió; uns altres afirmen que l'Església no hauria d'entremetre's en aquests assumptes, ja que tenen gran varietat de solucions i perspectives. Tanmateix, cal recordar que res del que fa l'ésser humà és aliè a la comunitat eclesial i les seves orientacions podran ser més o menys atractives o acceptades per amplis sectors però, sense cap dubte, pretenen seguir les paraules de Jesús i concretar l'estil de relacions que ens proposa com la millor solució per a aquest món: respecte a la dignitat de la persona, defensa constant de la vida, justícia i equitat per a tothom i en qualsevol ordre de la vida (la cultura, l'economia, el treball...); l'amor i la lluita contra l'egoisme personal i de grup o classe social; el diàleg i la proximitat en lloc de l'enfrontament i la desqualificació.

Tot això defineix el que és fonamental: donar a conèixer paraules i fets de Jesús, és a dir, evangelitzar. Aquest és l'objectiu especial que es marquen els agents de pastoral enquadrats en els moviments de pastoral obrera perquè aquest sector no oblidí la presència de Crist en les seves vides. Malgrat les nostres omissions i indiferències, dels nostres pecats i menyspreus, existeixen grups de cristians que en aquests convulsos últims segles s'obstinen a acompanyar el món obrer, amb els seus treballs dignes o indignes, amb els aturats, amb les famílies sense recursos. Els dono gràcies per la seva tasca.

Amb la meva benedicció i afecte.

COMENTARI DE LA PARAULA

El bon pastor és el qui dona la seva vida per les ovelles

GLORIA MONÉS

La paràbola del pastor i les ovelles constitueix la resposta que Jesús llançà als fariseus que l'havien qüestionat perquè, en un dia de repòs sabàtic, havia fet fang i obert els ulls a un cec de naixement (Jn 9,13-14); més en concret, als fariseus que li feien companyia i li preguntaven si també ells eren cecs (9,40).

Per entendre l'abast de la paràbola, l'hem de situar en el marc del Temple de Jerusalem, on hi havia una porta que donava accés a l'Atri de les ovelles (10,1-2) per on introduïen les ovelles destinades als sacrificis. En aquesta «porta» hi havia un «porter», que fins aleshores no havia deixat entrar mai ningú, ja que, quan els exigia el sant i senya, li responien sempre que venien a oferir-les en sacrifici. Quan, però, ha vingut Jesús i li ha declarat que venia a donar la vida per les seves ovelles, «a aquest el pastor li obre, i les ovelles escolten la seva veu» (10,3a).

Hi havia dues maneres d'accedir a les ovelles: entrant per la porta o saltant per una altra banda, com fan els lladres i saltejadors. Jesús, tot just el porter l'ha deixat entrar, «crida les ovelles que li són pròpies pel seu nom i les fa sortir» (10,3b).

No totes les ovelles tenen nom, només les seves, les que han anat prenent consciència que són persones. Les ha fet sortir de «l'atri del summe sacerdot» (18,15) per donar-los plena llibertat. Jesús encara va més enllà. Emprant dues vegades el nom de Jahvè, «Jo Soc la porta de les ovelles», qualifica de «lladres i saltejadors quants vingueren abans d'ell, si bé les ovelles no se'ls escoltaren» (10,8). I fa un nou pas: «quan ha tret totes les pròpies, va davant d'elles, i les ovelles el segueixen, perquè coneixen la seva veu», en contrast amb «un estrany a qui no seguiran, sinó que fugiran d'ell, perquè no coneixen la veu dels estranys» (10,4-5). Jesús s'emporta les seves ovelles a camp obert, sense cledes, on ell és «la Porta» a través de la qual entraran i sortiran les persones lliures i trobaran pastura. A diferència d'«el lladre que no ve *sinó* a robar, sacrificar i destruir; jo, en canvi, he vingut perquè tinguin vida» (10,10).

JOSEP RIUS-CAMPS
Biblista

CONSULTORI BÍBLIC

PILAR CASALS
Biblista i egiptòloga

Per què és tan interpel·lador el dubte de Tomàs?

Entre els relats d'aparicions, trobem el passatge de Joan en què Jesús es presenta enmig dels seus deixebles (Jn 20,19-31). La por s'ha apropiat dels seus cors i s'han tancat a pany i forrellat. I enmig d'ells s'apareix Jesús ressuscitat, sorprendent-los i enviant-los, havent rebut el do de l'Esperit Sant. Alhora, la missió encomanada de dur la Bona Nova xoca amb l'actitud desafiant de Tomàs que no confia en les seves paraules. «Ells li van dir: "Hem vist el Senyor." Però ell els contestà: "Si no li veig a les mans la marca dels claus, si no fico el dit a la ferida dels claus i no li poso la mà dins el costat, jo no creuré pas"» (Jn 20,25).

A nivell narratiu, l'actitud de Tomàs contrasta amb la de la resta de deixebles; molesta la seva falta de confiança en la paraula d'aquells que n'han estat testimonis, una molèstia que ens interpel·la com a lectors. En aquest sentit, Tomàs connecta amb els propis dubtes i qüestionaments, amb la dificultat de ser testimonis, ja no enmig del món, sinó per a nosaltres mateixos. Tomàs té la possibilitat de veure, escoltar i tocar, però la invitació és precisament a posar la confiança en la Paraula, en l'anunci i l'escolta. La fe centra la totalitat de l'escena. El temps de «ser vist de Jesús» és limitat, així com el de ser tocat. Ja no forma part d'aquest món, almenys no de la manera com en formava part, i la descripció no fa més que remarcar i emmarcar el moment. El focus en les mans i el costat revelen que aquell que se'ls ha aparegut no és altre que el Crucificat. El dubte es troba relligat amb la fe, de tal manera que la interpel·lació continua oberta i bategant en el nostre món, sent cridats a confiar en la Paraula feta carn.

PER A CONSULTES:
REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

IV Diumenge de Pasqua

Lectura primera

Ac 2,14a.36-41

Déu l'ha constituït Senyor i Messies

Lectura dels Fets dels Apòstols

El dia de la Pentecosta, Pere es posà dret amb els onze, alçà la veu i digué a la gent: «Tot el poble d'Israel ha de saber sense cap dubte que aquest Jesús que vosaltres vau crucificar, Déu l'ha constituït Senyor i Messies.» En sentir això, es van penedir de tot cor, i deien a Pere i als altres apòstols: «Germans, digueu-nos què hem de fer.» Pere els va respondre: «Convertiu-vos, i que cadascun de vosaltres es faci batejar en el nom de Jesús, el Messies, per obtenir el perdó dels pecats. Així rebreu el do de l'Esperit Sant, ja que la promesa és per a vosaltres i els vostres fills, i per a tots aquells que ara són lluny, però que el Senyor, el nostre Déu, cridarà.» Pere continuava confirmant això mateix amb moltes altres paraules i els feia aquesta recomanació: «Aparteu-vos d'aquesta gent innoble.» Els qui acceptaren la predicació de Pere es feren batejar, i aquell dia s'afegiren a la comunitat unes tres mil persones.

Salm responsorial

22

El Senyor és el meu pastor, no em manca res,
em fa descansar en prats deliciosos;
em mena al repòs vora l'aigua,
i allí em retorna.
Em guia per camins segurs
per l'amor del seu nom. **R.**

*R. El Senyor és el meu pastor, no em manca res.
O bé: Al·leluia.*

Ni quan passo per barrancs tenebrosos
no tinc por de res,
perquè us tinc vora meu;
la vostra vara de pastor,
m'asserena i em conforta. **R.**

Davant meu pareu taula vós mateix,
i els enemics ho veuen;
m'heu ungit el cap amb perfums,
ompliu a vessar la meva copa. **R.**

Oh, sí! La vostra bondat i el vostre amor
m'acompanyen tota la vida,
i viuré anys i més anys
a la casa del Senyor. **R.**

Lectura segona

IPe 2,20b-25

Heu tornat a aquell que és el vostre pastor i guardià

Lectura de la primera carta de sant Pere

Estimats: Si després d'obrar béus toca sofrir, i ho suporteu amb paciència, això sí que té mèrit davant de Déu. Aquesta és la vostra vocació, ja que també Crist patí per vosaltres, i així us deixà el seu exemple perquè seguiu les seves petjades. «Ell no obrava amb violència ni tenia mai als llavis la perfídia.» Quan l'insultaven, no responia insultant; quan el turmentaven, no responia amb amenaces; sinó que confiava la seva causa a aquell que judica amb justícia. A la creu, ell «portà» en el seu cos «les nostres culpes», perquè no visquem com a pecadors, sinó com a justos. «Les seves ferides ens curaven.» Tots vosaltres «anàveu errants com un ramat que es dispersa», però ara heu tornat a aquell que és el vostre pastor i guardià.

Al·leluia

Jn 10,14

Jo soc el bon pastor, diu el Senyor: jo reconec les meves ovelles i elles em reconeixen a mi

Evangelí

Jn 10,1-10

Jo soc la porta per entrar a les ovelles

Lectura de l'evangelí segons sant Joan

En aquell temps, Jesús parlà així: «Us ho dic amb tota veritat: el qui no entra per la porta al corral de les ovelles, sinó que salta per un altre indret, és un lladre o un bandoler. El qui entra per la porta és el pastor de les ovelles: el guarda li obre la porta, i les ovelles reconeixen la seva veu;

crida les que són seves, cadascuna pel seu nom, i les fa sortir. Quan té a fora totes les seves, camina al davant, i les ovelles el segueixen, perquè reconeixen la seva veu. Però si és un estrany, en lloc de seguir-lo, en fugen, perquè no reconeixen la veu dels estranys.» Jesús els parlà amb aquest llenguatge, però ells no entengueren què volia dir. Jesús continuà: «Us ho dic amb tota veritat: Jo soc la porta de les ovelles. Tots els qui havien vingut abans que jo eren lladres o bandolers, però les ovelles no en feien cas. Jo soc la porta. Els qui entren passant per mi, se salvaran de tot perill, podran entrar i sortir lliurement i

trobaran pasturatges. Els lladres només venen per robar, matar i fer destrossa. Jo he vingut perquè les ovelles tinguin vida, i en tinguin a desdir.»

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, Santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC A; FERIAL I)
TEMPS DE PASQUA
(SALTERI: SETMANA 4)

Abril

30. DIUMENGE

Diumenge IV de Pasqua, Blanc.

Lectures: Fets 2,14a.36-41 / Salm 22 / 1 Pere 2,20b-25 / Joan 10,1-10
SANTORAL: Amador, Pere i Lluís, mr.; Josep-Benet de Cottolengo, prev. i fund.; Sofia, vg. i mr.

Maig

1. DILLUNS

Fèria, *Blanc*. Lectures: Fets 11,1-18 / Salm 41 / Joan 10,11-18. O bé:

Sant Josep Obrer (ML), Blanc
SANTORAL: Aniol, mr.; Jeremies, prof.; Ricard Pampuri, rel.; Segimon, mr.

2. DIMARTS

Fèria, *Blanc*. Lectures: Fets 11,19-26 / Salm 86 / Joan 10,22-30. O bé, *Sant Atanasi (MO)*

SANTORAL: Atanasi, b.; Josep M. Rubio, prev.; Segon, b. i mr.; Zoa, mr.

3. DIMECRES

Sants Felip i Jaume, apòstols, Vermell. Lectures: 1 Corintis 15,1-8 / Salm 18 / Joan 14,6-14
SANTORAL: Alexandre I, p. i mr.; Antonina, vg. i mr.

4. DIJOUS

Fèria, *Blanc*. Lectures: Fets 13,13-25 / Salm 88 / Joan 13,16-20
SANTORAL: beat Ceferí Jiménez Malla (el Pelé), mr.; Florià, mr.; Gotard, b.; Joan Houghton, prev. i mr.; Silvà, b. i mr.

5. DIVENDRES

Fèria, *Blanc*. Lectures: Fets 13,26-33 / Salm 2 / Joan 14,1-6. A Lleida: *beat Salvi Huix i Miralpeix, bisbe i màrtir (MO), Vermell*
SANTORAL: Amador, prev. i mr.; Àngel de Sicília, prev.; Irene, vg. i mr.

6. DISSABTE

Fèria, *Blanc*. Lectures: Fets 13,44-52 / Salm 97 / Joan 14,7-14
SANTORAL: Beneta, vg. i mr.; Domènec Savio; beat Francesc de Laval, b.; Joan *ante Portam Latinam*, mr.; Justí, prev.

El Sant 2 DE MAIG

Sant Atanasi

Sant Atanasi, també conegut com a Atanasi el Gran i Atanasi el Confessor, va ser bisbe i doctor de l'Església. Conegut com a «Pare de l'Ortodòxia», també ha rebut el nom en diverses ocasions de «Pilar de l'Església». Durant gran part de la seva vida va ser un testimoni de la divinitat de Jesucrist, i va lluitar fermament contra l'heretgia de l'arrianisme, que defensava que el Fill de Déu només era humà. Va néixer el 296 a Alexandria, en una família que li va proporcionar una meravellosa educació: en doctrina cristiana, literatura grega, filosofia, retòrica i jurisprudència. Això el va portar a ordenar-se sacerdot quan encara era molt jove. Va arribar, així, a ser l'home de confiança del bisbe d'Alexandria. Aquest va aconseguir que Atanasi participés en el Concili de Nicea de l'any 325. Poc temps després, el nostre sant va ser nomenat bisbe, ministeri que va exercir durant 26 anys. Va morir el 2 de maig de l'any 373 a la mateixa ciutat d'Alexandria, tot i que el seu cos va ser traslladat a Venècia, on actualment es venera.

«Si cor non orat in vanum lingua laborat»

EMILI VILLEGAS ARTACHO
Delegat diocesà de Pastoral
Sacramental i Litúrgia d'Urgell

Aquest és l'axioma llatí que encapsala l'accés a l'església de Sant Anselm de Roma i pel qual obligatòriament han de passar aquells que volen participar de l'Eucaristia o de l'Ofici diví. Un bell recordatori que l'oració cal fer-la amb dignitat, atenció i devoció, de manera que l'esperit concordi amb la veu.

Seguint la recomanació de Crist de pregar sempre (Lc 18,1) «els cristians fomentaren el costum de pregar determinats moments durant el dia, fins i tot enmig del treball, a imitació de l'Església apostòlica» (cf. *Ordenament general de la Litúrgia de les Hores*, 74). Actualment, són molts els cristians que cerquen aquesta oració articulada en formats molt diversos: la meditació, la *lectio divina*, les oracions repetitives que integren la pietat popular, etc. Però encara molts desconeixen l'oració de la Litúrgia de les Hores, tot i ser el tresor espiritual de l'Església per consagrar el curs del temps, tant de nit com de dia (cf. OGLH, 10).

Va ser el Concili Vaticà II el responsable d'obrir a tots els fidels les portes d'aquest tresor litúrgic i espiritual. Des de llavors, tot el Poble de Déu pot unir-se a l'oració de les Laudes, com a pregària del matí i que, per tant, se celebra amb la primera llum del dia i ens recorda la resurrecció de Jesucrist que és llum veritable dels homes. També a les Vespres, en fer-se fosc i quan mor el dia, a fi de donar gràcies per tot el que hem rebut o que hem fet

rectament i perquè també sapiguem centrar la nostra esperança en aquella llum que no té posta (cf. OGLH, 39).

Atès que el poble jueu conservava tres moments principals de pregària: «Jo adreço a Déu la meva súplica, i ell, el Senyor, em salvarà. Al vespre, al matí, al migdia» (cf. Sl 54,17-18). La *Didakhé*, document del segle I, va modelar aquesta praxi jueva a les exigències de pregària dels seguidors de Jesucrist prescrivint l'oració del Parenostre en els mateixos tres moments del dia. Avui, tant a les Laudes com a les Vespres, el Parenostre ocupa un lloc preeminentment destacat seguint aquest consell. El tercer Parenostre d'aquesta venerable tradició el trobarem en l'Eucaristia. Per tant, l'oració del Senyor es diu solemnement tres vegades cada dia: a la missa, a Laudes i a Vespres (cf. OGLH, 195). És significatiu adonar-se que som hereus d'una consuetud litúrgica que ha romàs en la tradició fins als nostres dies.

Sant Pau recomana als cristians de Tessalònica de pregar constantment, donant gràcies en tota ocasió (cf. 1Te 5,16-17). Són infinites les possibilitats que el ventall de la tradició posa a l'abast dels cristians perquè puguin santificar el dia. Però sense cap dubte l'oració de la Litúrgia de les Hores és la més sublim gràcies a la riquesa dels textos bíblics i litúrgics que la componen.

Manuel Ametller i Bassets, home de país i d'Església (I)

Bisbat de Terrassa

JOSEP-MARIA FONT I GILLUÉ

Diumenge 26 de març ens va deixar l'estimat amic Manuel Ametller i Bassets (Badalona, 1928 - Terrassa, 2023). Amb vint-i-quatre anys arribà a Terrassa, a Sant Pere, el gener del 1953 acabat d'ordenar a Montjuïc en el marc del Congrés Eucarístic Internacional. D'aleshores ençà l'hem tingut gairebé sempre entre nosaltres. No relataré la seva «carrera» eclesiàstica perquè ja ho han fet el bisbat de Terrassa i el mateix bisbe Salvador en la seva homilia. Diverses persones que vam ser a la missa exequial vam comentar que no es va dir ni piu de la seva vida

de compromís cívic, social i cultural.

I aquí vaig: professor, durant trenta-quatre anys a les escoles Vedruna i a l'Escola Pia, on va impartir classes de llatí, grec i història de la filosofia. Es va moure, llargs anys, amb una moto Guzzi de color vermell d'aquelles que tenien el canvi de marxes al costat del dipòsit de la benzina. Algú encara el recordava, amb la seva corpulència, passant pel pont de Sant Pere dalt la moto; d'altres, rentant-la al pati del Casal.

Com deia a l'encapçalament, va ser un home de país: cofundador de la Llibreria Àmfora, d'Òmnium Terrassa, anys enrere va ser membre actiu del Partit Socialista Federal, en nom del qual imprimien fulls volants i informatius amb una multicopista que van poder comprar, aprofitant la confiança que aquells anys desprenia anar amb sotana. La màquina i les impressions es feien al Casal de Sant Pere, allà no molestaven els veïns amb el soroll i gaudien de certa protecció a l'ombra del campanar.

En aquells primers anys va crear, al Casal, els Tallers de Natzaret, on els nois aprenien a fer de fuster, d'electricista, de llauner, de paleta, etc. Va ser consiliari de l'Aspirantat d'Acció Catòlica, que fins aleshores depenia dels pares Carmelites. Els nois d'aquella època recorden que organitzava excursions; en recorden especialment una a Queralt, amb un autocar amb sanitari incorporat. La primera cançó que els va ensenyar a cantar va ser la sardana *Llevantina*, que ell acompanyava amb la flauta de bec. Organitzava també la castanyada, amb els escoltes i noies guies el primer Camp de Sant Jordi a can Bon Vilar.

Anys més tard, esdevé consiliari de l'Agrupament Escolta Mn. Homs i el de noies A. E. Santa Maria d'Ègara (cofundats per Joan Prunés i Torredemer, Miquel Gibert i Codina, Pere Pera, entre d'altres). Ja sent rector de Matadepera, també es va implicar amb l'Agrupament Escolta i Guia Abat Escarré. La seva simpatia era tal que el 2000 el poble li va dedicar un gegantó. Va publicar periòdicament articles, sempre en català, al *Diari de Terrassa* (del 2000 al 2002).

La seva afició a la recerca el va portar a publicar fins a quatre llibres: *Mossèn Jaume Torres i Cuscó, rector de Matadepera 1864-1933* (Akribos, 1990), *Els orígens del nou poble de Matadepera* (Parròquia de Sant Joan, 1997), *El procés hidràulic a Matadepera* (Fundació Mina, 2002) i *Com un foc nou que torna a prendre* (Omikron, 2005) i una segona edició, revisada i actualitzada, editada per la Fundació Torre del Palau el 2018, que ell deia que volia que fos el seu pensament, talment un testament espiritual.

CERTIFICATS MÈDICS CARNET DE CONDUIR NÀUTICA I ARMES

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

• COTXE, MOTO I CICLOMOTOR • PSICOTÈCNICS
• LLICÈNCIA D'ARMES • LABORALS I ESCOLARS • NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya Cristiana tindran un descompte

de 20 euros

www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN: Tel. 932 188 826 - Mòbil: 639 474 741

c/ Balmes, 281, entr. 2n - 08006 Barcelona

Postals des d'Andalusia

La festa de les creus

Andalusia viu, novament, la festa de les creus, però aquest cop aixecades amb flors a places de pobles i ciutats. A Còrdova, i a gairebé totes les ciutats andaluses, s'estableix un concurs de creus amb premis per a la que hagi estat instal·lada amb més art, amb més imaginació i, és clar, amb més bellesa. I al voltant de cada creu de flors, la festa, el cant i el ball, el brindis sonor dels somnis, que evoca en una bonica pregària León Felipe: «¡Soñar, Señor, soñar! Hazme soñar... ¡Hace tiempo que no sueño! ¡Señor, hazme otra vez soñar que soy el viento, el viento bajo la Luz, el viento traspasado por la Luz, el viento deshecho por la Luz, el viento fundido por la Luz, el viento... hecho Luz.»

La vida anhela fer-se primavera de debò, amb les flors, amb els fruits, amb els goigs infinits. Però, en aquesta hora de tantes angoixes resulta gairebé impossible. Són tants els problemes, tants els neguits, tants els horitzons ombrívols, que amb prou feines tenim temps d'endur-nos un somriure al nostre cansament. Que Andalusia sembri de creus fabricades amb flors aquelles altres «creus invisibles» que tenen gust de derrota i de patiment. Bo serà, per a això, participar en la festa de les creus, instal·lades en ple carrer, acaronades per la brisa de les altes matinades. Les creus de la Setmana Santa passada, el poble andalús les ha convertit en creus de festa per encarar la vida amb audàcia, malgrat tot i per sobre de tot. Brindis, doncs, i les millors cançons, allà on una creu ens evoqui «l'aroma del triomf». I entre festa i festa, en un instant, xiuxiuegem amb el poeta: «Vengo a ti, oh Cruz, para que me acaricies / antes de comenzar el día. / Pon tu aroma sobre mí, mientras atravieso el desierto del ruido.»

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

Mare Esperanza González Puig

Vull agrair a *Catalunya Cristiana* i, de manera especial, a Carme Munté, directora adjunta del setmanari, la possibilitat de donar a conèixer la venerable Mare Esperanza González Puig (1823-1885) a la vostra publicació. Aquesta dona catalana va posar el seu gra de sorra per ajudar la dona més oprimida de la societat d'aleshores i amb l'obra que va deixar podem continuar ajudant la dona d'avui, ja que la situació actual és fins i tot més dura. També es va dedicar als infants i joves, semblant-hi els valors cristians i humans, i desenvolupant les facultats en l'aprenentatge de les ciències humanes.

El proper 19 de maig serà un dia gran per a la Congregació de les Missioneres Esclaves del Cor de Maria que ella va fundar. A Lleida, a les onze del matí, celebrarem una eucaristia d'acció de gràcies, presidida pel bisbe Salvador Giménez. Tothom hi és convidat. Agraiem a Déu i demanarem la seva prompta beatificació si està en els seus plans.

H. TERESITA SANTOS
Missionera Esclava de l'Immaculat Cor de Maria

Llàstima, Toni Soler

Quina pena que ens va fer veure-us i escoltar-vos a TV3 amb una total manca de respecte a milers de catalans cristians devots de la Mare de Déu. I quina llàstima que sigueu incapaços de reconèixer que no va estar gens bé i molt menys durant la Setmana Santa.

Teniu molta sort que el poble creient no pot ser rancorós ni venjatiu com us podria passar enfront d'altres doctrines. El nostre mestre Jesús així ens ho va ensenyar, fins a morir a la Creu, mentre l'insultaven, li pegaven i li escopien. Però, si us plau, Toni Soler, prou.

GENÍS DE TERA DOMÈNECH

El poder la lectura

Per llegir, l'única cosa que cal tenir és l'objecte de la lectura —en línia o en paper— i estar disposat a aprofitar tot el que està escrit. No obstant, al nostre país l'índex de lectura continua sent molt baix. Caldria reflexionar-hi.

ANNA MARÍA MUNTADA BATLLE

La gratuïtat

El model econòmic i social capitalista ha imposat una concepció individualista de l'ésser humà en què la prioritat és la satisfacció dels propis desitjos. Posant-se un mateix com a centre de tot, la relació amb els altres queda afeblida. La gratuïtat és substituïda per l'interès i, en aquest sentit, les entitats socials cristianes s'han de fer sentir.

MARTÍ MANCILLA MUNTADA

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

Embranzida a la cultura catalana

Acte de lliurament dels premis Crítica «Serra d'Or» 2023

El P. Manel Gasch amb alguns dels premiats en aquesta edició.

MAC
Barcelona

«La revista *Serra d'Or* enriqueix l'univers cultural català», va dir Pere Aragonès, president de la Generalitat de Catalunya, a l'acte de lliurament dels premis Crítica *Serra d'Or* 2023, que va tenir lloc el 30 de març a l'Espai Endesa de Barcelona. Els guardons, que han arribat a la 57ena edició, van comptar també amb la presència del P. Manel Gasch, abat de Montserrat; Núria Mañé, directora de les Publicacions de l'Abadia de Montserrat; Francesc-Marc Álvaro, redactor en cap de *Serra d'Or*, i Isabel Buesa, directora de l'Espai Endesa.

Aragonès va posar en relleu que aquests prestigiosos premis, que «han esdevingut una institució de la societat civil del nostre país», són «un estímul imprescindible per al progrés, l'avenç i la divulgació de la cultura catalana». Així mateix, va reconèixer que «la comunitat de Montserrat és sinònim de cultura» i que «sempre han po-

sat el coneixement al servei dels ciutadans».

Nou disseny

Francesc-Marc Álvaro va presentar el nou disseny i els nous continguts de la revista. «A partir d'un format més atractiu i contemporani—va explicar—, pretenem incorporar matèries inèdites i noves firmes a la revista, amb el propòsit de tornar a ser una àgora central de la cultura catalana, on reflexionar i debatre amb mirada nacional, europea i global alhora. Volem continuar sent un lloc de trobada per als creadors i consumidors de cultura als Països Catalans, amb voluntat crítica i de diàleg permanent.»

S'inicia així una nova etapa de *Serra d'Or*, sense perdre el seu esperit primigeni, que es manté des del 1959. «Encetem un camí que vol sumar nous lectors als nostres lectors i subscriptors de sempre.

Els premis Crítica Serra d'Or són els més antics en llengua catalana

Això és un recomençament per ser fidel al que ha estat i al que és la revista, i ens fa molta il·lusió», va afegir Álvaro.

Per la seva banda, el P. Manel Gasch va manifestar que «els premis Crítica Serra d'Or, els més antics en llengua catalana, posen en primera línia una llengua, i tota la identitat que una llengua protegeix. Ens fan veure que, any rere any, la cultura feta en català continua. S'escriu, s'investiga, es fa teatre, es fa òpera en català, i fins i tot hi ha la vitalitat suficient per entrar en noves maneres d'expressió literària, com el còmic, que els guardons d'enguany han reconegut per primera vegada».

«Serra d'Or fa que el català sigui l'instrument per comentar la realitat, per ajudar a crear cultura i crítica cultural. Molt especialment en la nova etapa que hem anat començant aquest darrer any, obrint-nos a altres espais i col·laboradors. Cal emparaular el món, com deia el P. Lluís Duch, perquè només aquesta paraula ens fa capaços d'entendre'l i d'orientar-nos-hi. Per tant, cal trobar les paraules noves per a les novetats del món. I cal emparaular-lo en català. Aquest és el repte», va expressar l'abat de Montserrat.

El P. Gasch va assenyalar que «tenim una xarxa de mitjans de comunicació, d'editorials... i una administració pròpia potent que garanteixen un ús extens del català, però no és suficient, com ens diuen les estadístiques que tots coneixem per garantir l'ús social de la llengua, allò que realment la manté viva. No puc deixar d'oblidar unes paraules de preocupació del recordat P. Josep Massot, en el discurs d'agraïment que va fer a l'Institut d'Estudis Catalans en ocasió de l'homenatge pels seus vuitanta anys, on deia que, després d'uns anys de tranquil·litat, tornava a estar preocupat per la llengua». I va tenir paraules d'encoratjament als premiats: «Molts ànims per continuar treballant, escrivint, il·lustrant, actuant i gestionant els projectes en bé del país, de la llengua i de la cultura catalana.»

Els guardonats

En total, es van entregar setze premis. Les obres guardonades

corresponen a les més destacades de les publicades l'any 2022 i sense que s'hagin presentat a concurs. Els premis Crítica Serra d'Or no tenen dotació econòmica i consisteixen essencialment en la proclamació del veredictes i en el lliurament d'una serreta d'or, de solapa, que representa la distinció que atorga la revista.

Dins de l'apartat de Literatura i Assaig, van rebre el reconeixement els treballs *El conte de l'alfabet*, de Xènia Dyakonova (Narrativa); *El rastre nival*, d'Àngels Marzo (Poesia); *Kennedyana*, de Vicenç Pagès Jordà (Assaig); *Poema de Gilgamesh*, de Lluís Feliu i Adalina Millet (Traducció), i *El cercle de Loplop. Una aventura de Francesc Pujols*, de Sebastià Roig i Toni Benages (Còmic).

Pel que fa a la secció de Recerca, les obres guanyadores van ser *Seixantisme. L'esclat cultural català dels 60*, de Marta Vallverdú (Humanitats); *Una empresa amb ànima. Lavola, 40 anys impulsant la sostenibilitat*, de Pere Colomer i Roma (Ciències) i *Consciència lingüística i consciència nacional a Catalunya durant la Renaixença. 1833-1891*, d'Irmela Neu (Catalanística).

Dins del bloc dedicat a les Arts Escèniques, van ser premiats els espectacles següents: *Animal negre tristesa*, obra d'Anja Hilling i dirigida per Julio Manrique (Muntatge Teatral); *R-A-U-X-A*, d'Aina Alegre (Dansa), i *La gata perduda*, dels veïns i veïnes del Raval i el Liceu (Òpera). El guardó a l'aportació més interessant va ser concedit a la Companyia Teatre Micalet, per la seva trajectòria de més de vint-i-cinc anys de muntatges en català a la ciutat de València.

Finalment, es van lliurar els premis de la secció de Literatura Infantil i Juvenil: *Naïm*, amb text de Joan Rioné i il·lustracions d'Alba Domingo (Infantil); *El joc del penjat*, de Josep Pedrals (Juvenil); *Ppprrrrriit. Un llibre per crear i experimentar amb els sons*, de Cristina Cubells i Joana Casals (Juvenil-Coneixements), i *Dones de la muntanya*, de Federica Ravera i Martina Manyà (Còmic). També hi va haver un agraïment especial a Josep Vallverdú per la seva rellevant tasca com a autor de literatura infantil i juvenil.

El nucli de la fe cristiana

Presentat el llibre «Passió per la Setmana Santa», de fra Valentí Serra de Manresa

Agustí Codinach

Amadeu Carbó, Maria Àngels Pérez-Samper i fra Valentí Serra de Manresa, durant la presentació.

REDACCIÓ

Al petit santuari barceloní dedicat a la Mare de Déu de l'Ajuda, al carrer de Sant Pere Més Baix, el dimecres 29 de març, els frares caputxins van celebrar l'acte de presentació del nou llibre de fra Valentí Serra de Manresa, titulat *Passió per la Setmana Santa*, que és una «petita enciclopèdia» sobre les festes i tradicions de Quaresma, Setmana Santa i Pasqua.

L'obra va ser presentada per qui fou professora de l'autor, la Dra. Maria Àngels Pérez-Samper, historiadora i catedràtica de la Universitat de Barcelona, i per l'expert folklorista i dinamitzador cultural Amadeu Carbó. Tots dos van coincidir a posar de manifest el valor de la nova publicació caputxina, a la qual van qualificar d'obra molt necessària, rica de continguts i que ens aproxima de manera seriosa, i alhora assequible a tota mena de lectors, un extens

ventall d'aspectes relacionats amb el vessant popular del nucli més central de la fe cristiana: la Passió, Mort i Resurrecció de Jesucrist.

El llibre aporta una detallada informació dels historiadors antics sobre les pràctiques d'execució dels condemnats de l'Imperi romà, juntament amb una acurada descripció de les processons i les expressions populars a l'entorn de la Setmana Santa —com el rellotge de la Passió, el Viacrucis i les representacions teatrals de la Passió—, sense oblidar, com és costum a les darreres obres de l'autor, de descriure la gastronomia pròpia de la Quaresma i la Pasqua, amb referències a les principals herbes remeieres dels dies de la Setmana Santa.

L'acte va ser introduït per una salutació adreçada pel custodi del santuari, fra Felip Ramírez, i pel director d'Edicions Morera, Norbert Tomàs i Bilbeny. A la presentació hi era present fra Eduard Rey, ministre provincial dels caputxins, acompanyat de fra Joseph i de fra Prince, i d'una nombrosa assistència

que omplia tot l'espai de la capella. L'autor, en la seva intervenció, va llegir un fragment de la carta que recentment li va trametre des de Roma el ministre general de l'Orde, fra Roberto Genuin, adreçant-li una explícita exhortació a prosseguir, i a perseverar, en aquesta nova línia de recerca històrica de valorar la cultura immaterial per tal de «*far conoscere i tesori di spiritualità e di cultura del nostro Ordine Cappuccino*».

Finalment, fra Valentí Serra va agrair la presència de tants assistents a l'acte i la bona recepció del llibre *Passió per la Setmana Santa*, que pot ajudar a configurar una novadora proposta de representació iconogràfica de la creu —el més exacta possible— i que, alhora, sigui complementària a les representacions de la creu de caràcter teològic i devocional que estem acostumats a veure a les nostres esglésies. Fra Eduard Rey va acomiadar l'acte, tot assenyalant la importància de la Passió de Crist, un fet que ha canviat la història del món i que continua canviant la vida de moltes persones.

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

Col·laboració en la pesca entre dofins i pescadors brasilers

Flickr / Gustavo A.

Un equip de científics ha investigat el comportament dels dofins mulars.

MN. FRANCESC NICOLAU
 Professor emèrit de la Facultat
 de Filosofia de Catalunya

Segurament us ha sorprès el que diem amb aquesta afirmació que hem posat com a títol de l'article d'avui. També nosaltres vam quedar sorpresos quan ens va arribar la notícia d'aquest fet. I ens va semblar que valia la pena comunicar-vos-la. És el resultat de la investigació feta per un equip de científics, format per diversos centres de recerca dels Estats Units, Alemanya i el Brasil. Que entre els pescadors brasilers de la població de la Laguna, al sud del Brasil, i els dofins mulars hi ha com una col·laboració pel que fa a la pesca de llisses és cosa coneguda des de fa 140 anys. Però l'interrogant que s'havia plantejat ara era sobre la intencionalitat del procés. En un comunicat, el biòleg Mauricio Cantor, que és l'autor principal de l'estudi que ha fet aquest equip de científics que hem esmentat, ens explica que ja se sabia que els pescadors observaven el comportament dels dofins per decidir quan convenia llançar les xarxes, però que calia escatir si de debò els dofins coordinaven el seu comportament amb el dels pescadors. I és això el que han esbrinat.

Les llisses són uns peixos de la família dels mugílids que viuen normalment en grans grups o moles. Els

dofins mulars tenen capacitat, per mitjà de l'ecolocalització, de trobar-los, cosa que no poden fer els pescadors. Quan uns dofins (o un dofí) perceben una mola de llisses es posen a guiar-lo perquè vagi cap al lloc on hi ha els pescadors en aigües poc profundes. En arribar al lloc, se submergeixen i la seva immersió actua com a senyal perquè els pescadors tirin les xarxes. A mesura que van caient les malles, la mola de llisses es va fragmentant; hi ha peixos que es veuen capturats i peixos que en queden fora. Aquests es dispersen i són fàcilment capturats pels dofins, cosa que no era fàcil de fer quan la mola era compacta. Així, doncs, es veuen afavorits dofins i pescadors; s'ha calculat que atrapen una quantitat de peixos disset vegades superior a la quantitat que recullen quan actuen sols.

La conclusió és clara: sí que hi ha col·laboració entre animals i humans. Això planteja la qüestió de fins on pot arribar la intel·ligència animal. Una qüestió que també es presenta en les reaccions que tenen de vegades els gossos de companyia. Certament, m'ha semblat interessant conèixer el que ha esbrinat aquest equip d'investigadors i per això us ho he volgut comunicar.

GENT DE CASA

Gabriel Auguet i Roset

Benedicció d'una bandera del sometent per Mn. Gabriel Auguet el 1919.

JOAN PALLARÉS-PERSONAT

Mossèn Gabriel Auguet i Roset havia nascut a Igualada l'any 1876 en una família treballadora i sense massa recursos, arreladament catòlica i afí a la causa carlina, que acabava de ser derrotada en la darrera de les tres guerres.

Cursaria els estudis eclesiàstics al Seminari de Vic, la seva diòcesi, i rebria el presbiterat el setembre del 1900, però la primavera següent passaria a dependre de la diòcesi de Barcelona. Com a vicari, va anar a un seguit de parròquies, com ara Santa Maria de Cardedeu, Sant Cebrià de Tiana, Sant Pere Octavià de Sant Cugat del Vallès i Santa Maria de Caldes de Montbui i, com a regent, a la de Sant Esteve de la Costa del Montseny.

Paral·lelament, va continuar els seus estudis eclesiàstics i es va llicenciar el 1910 a la Universitat Pontifícia de Tarragona en sagrada Teolo-

gia amb la màxima qualificació; i es va doctorar, també amb els màxims honors, el 1914. Del 1910 data la publicació del seu llibre sobre les doctrines de Jaume Balmes i la relació amb l'encíclica *De rerum novarum*, del papa Lleó XIII.

Si bé, ell va viure el drama de la Setmana Tràgica des de la pau rural, aquesta canviaria el curs de la seva vida. El 1912 el bisbe Joan Josep Laguarda va encomanar-li la reconstrucció de l'església de l'antic convent del Carme, a Barcelona, totalment destruït i va lliurar-se a «fer» la nova parròquia partint de zero.

Canonge de penitències de la catedral des del 1915 i clergue lletraferit, va publicar nombrosos articles de rerefons social, tant a la seva Igualada natal com a revistes afins als entorns de la *Comunió Tradicionalista*. Va mantenir-hi sempre afinitat en els seus actes, prou hostil al nacionalisme i va intervenir de manera oberta en campanyes electorals. Ell mateix oficiaria, el 1931 a la catedral de Barcelona, les exèquies pel pretendent carlí Jaume de Borbó. Seria també home de confiança del bisbe Reig, que fins i tot el va postular com a bisbe d'Urgell, però el seu perfil polític el va descartar.

Fou consiliari de l'Associació de la Romeria del Ram i de l'Adoració Nocturna, administrador de l'Hospital de la Santa Creu i de Sant Pau i administrador marmessor de la fortuna de Magdalena Modolell. Vídua de Jaume Nogués, va ser la darrera propietària de la torre Modolell de Viladecans, que cedí al municipi i, gràcies a part del seu llegat, es va poder edificar la basílica de Sant Josep Oriol a Barcelona.

El 1924 havia assistit, amb fidels barcelonins de l'Apostolat de l'Oració, on estava fortament vinculat, al XXVII Congrés Eucarístic Internacional, celebrat a Amsterdam.

Amb la salut malmesa després dels patiments de la guerra civil, el febrer del 1939 retornava a la catedral; el doctor Gabriel Auguet va patir una crisi cardíaca i li foren administrats els darrers sagraments. Va morir a Barcelona el 30 d'abril del 1943.

**ELISENDA ROCA (text)
i BETOWERS (dibuixos)**

Mia Fantasia. El secret del drac
Combel Editorial, 2023, 120 pàg.

Els cinc gatets estan molt exaltats: afirmen que a les Muntanyetes Vermelles han vist un drac i ningú no els creu... però la Mia i els seus correran a investigar si el que diuen els menuts és cert, i quina sorpresa s'enduran! En aquesta història res no és el que sembla...

**AGUSTÍN SÁNCHEZ AGUILAR
(text) i ANNA BAQUERO
(dibuixos)**

Sigues tortuga
Edebé, 2023, 168 pàg.

El gall Abelard té problemes econòmics. Fa tres anys que està a l'atur i l'única feina que ha trobat és fer classes de cant a un grup de tortugues velles: les Wonderful. Les tortugues li ensenyaran que, en aquesta vida, l'important no és arribar lluny, sinó gaudir del camí.

**DAVID FERNÁNDEZ SIFRES (text)
i RAFAEL VIVAS (dibuixos)**

Un intrús al meu quadern
Editorial Baula, 2023, 120 pàg.

Les papallones han envaït el quadern del protagonista d'aquesta història, aspirant a astronauta, futbolista i detectiu. N'hi ha de tota mena, de totes les mides i de tots els colors. Qui és el misteriós creador d'aquestes papallones? I per què apareix una papallona trista?

**LAWRENCE SCHIMEL (text) i
LUCIANO LOZANO (dibuixos)**

El mitjó perdut
Editorial Estrella Polar, 2023,
48 pàg.

Què és el pitjor que li pot passar a un mitjó? Que se l'empassi la rentadora? Que caigui mentre estàs estenent la roba? Doncs això és el que li passa a en Carles. Disposat a recuperar el seu mitjó, emprendre una aventura detectivesca escales avall i coneixerà... els veïns.

EQUIPO PAULINAS

Mi Bautismo
Editorial Paulinas, 2023,
32 pàg.

Aquest llibre vol ser una ajuda perquè els més petits de la casa puguin conèixer, a través de petites pregàries, el valor i el sentit del seu baptisme. Amb aquest sacrament, rebem la gràcia de ser fills de Déu. Hi ha també espais per omplir amb les dades de l'infant.

**ANTONIO SÁNCHEZ-ESCALONILLA
(text) i PEDRO DE LA PUENTE
(dibuixos)**

Paty Centella y el enigma de la roca lunar
Ediciones Palabra, 2023, 368 pàg.

A la nova casa de la Paty hi ha una habitació que amaga un artefacte encantat: una màquina d'escriure que es desperta amb la seva arribada. La noia no sap que, fa molt de temps, un jove escriptor va desaparèixer mentre teclejava en aquella màquina durant una tempesta...

CRÍTICA DE TEATRE

L'illa dels secrets

ANDREU SOTORRA
andreu.sotorra@gmail.com

Les actrius Vicky Peña i Núria Espert en una escena de l'obra «La isla del Aire» al Teatre Romea.

A vegades, la incorporació en un repartiment d'un actor o una actriu determinats eclipsa el contingut de l'obra. Això és el que li passa en part en aquesta versió de *La isla del Aire*, que parteix de la primera part novel·lística de la trilogia *El tiempo que nos une* de l'escriptor Alejandro Palomas (Barcelona, 1967). No hi ha dubte que la presència de l'actriu Núria Espert en una obra al Teatre Romea —on va començar encara adolescent i hi torna una altra vegada en plena forma a la ratlla dels 88 anys— és de les que eclipsen l'obra. I l'obra, malgrat tot, hi és. Davant d'uns majestuosos cingles de rocam.

A *La isla del Aire* hi ha cinc dones que porten una motxilla carregada del llast de tota una vida, des de la més gran, l'àvia, a les dues filles, les mares, i les dues netes, les més joves. Darrere de l'obra, que pren el nom de l'illot deshabitat que hi ha al sud-est de l'illa de Menorca, pertanyent a Sant Lluís, hi ha els records del passat, el record tràgic de la pèrdua al mar, després de sortir a navegar, de la tercera neta de la família matriarcal.

La història no amaga gaires sorpreses argumentals. Però sí moltes mentides. Una de les netes (Miranda Gas), que vol ser escriptora, veu com està perdent la seva

parella. L'altra neta (Candela Serrat) acaba de trencar amb la seva. Una de les filles (Teresa Vallicrosa) aguanta una etapa accidentada amb crosses a punt de deixar el marit i pensant en un amor argentí que va perdre de jove. I l'altra filla (Vicky Peña) porta el pes d'un mal matrimoni, la càrrega de la pèrdua d'una de les filles i l'opressió que l'àvia (Núria Espert) ha exercit i encara exerceix sobre totes elles, a pesar que als 90 anys s'ha d'ajudar amb cadira de rodes, amb bastó, amb abríc de pell de visó per anar a l'illa i amb bolquers per tornar als esfinters de la infància, però amb la llengua com un esmolet.

La isla del Aire té el ganxo de posar sobre l'escenari un pòquer d'actrius, des de la més veterana a la més jove. El director Mario Gas ha optat per una posada en escena que es mou entre les tenebres de la primera part —el rocam simbolitza l'ofec de l'opressió matriarcal—, i la lluminositat de la segona part, quan es trepitja el refugi de l'illa menorquina. I la música original d'Orestes Gas acompanya el relat i té el seu màxim exponent amb el cant del cor al qual es van afegint les cinc protagonistes en una mena de ressò de tragèdia grega. Al final, la deessa és Núria Espert, tot un far que encara il·lumina l'illa del teatre per a moltes generacions.

AMB BON HUMOR

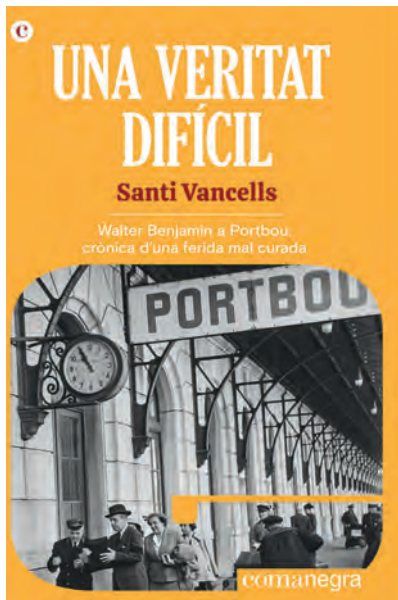
«**LA ISLA DEL AIRE**»,
d'Alejandro Palomas
INTÈRPRETS: Núria Espert,
Miranda Gas, Vicky Peña,
Candela Serrat i Teresa Vallicrosa
DIRECCIÓ: Mario Gas
Teatre Romea, Barcelona.
Fins al 14 de maig

CRÍTICA LITERÀRIA

Els «Benjamins» de tot temps

ROSA MARIA BOIXAREU
Biblista

Aquest és el relat de la fugida i la mort de tants i tants «Benjamins» que ahir i avui recorren un camí fosc, difícil, incert, fressat pel patiment i la duresa de la incertesa: el camí de la víctima. I els botxins? Són molts: el totalitarisme ideològic, persones concretes que li donen suport, o no, però..., i persones anònimes vençudes per la por i la covardia (els porticons que es tanquen al pas de les columnes de refugiats arran de la caiguda de Barcelona el 1939 és la imatge del desemparament d'uns, la ceguesa forçada d'altres). Vegeu la crítica del llibre *La maternitat d'Elna*, publicada a *Catalunya Cristiana* el 3 de febrer del 2013.

L'autor, amb llenguatge directe, s'apropa a la persona de Walter Benjamin (Berlín, 1892 - Portbou, 1940), filòsof, crític literari i assagista. Un dels pensadors més influents del segle XX. Però no fa una lectura intel·lectual del seu pensament, sinó una aproximació humana al context biogràfic: la seva sensibilitat i patiment. Ens apropa a un Benjamin de carn i os, l'home que mira, veu, reflexiona, pateix i denuncia: «La història és la memòria viva del sofriment, del dolor dels qui viuen al marge, dels derrotats...» (pàg. 82).

El llibre és com una història sobre la naturalesa humana centrada en el personatge: víctimes i botxins, patiment i indiferència, coratge i covardia, en un context hostil on l'atzar n'afavoreix uns, mentre n'ensorra d'altres. No és un text auster; l'autor posa passió a la narració. No imagina res, sap de què parla. Vancells parla des d'una veritat que argumenta i defensa: les causes de la mort de Benjamin, tot contradient la tesi generalitzada del suïcidi.

Hi ha paràgrafs brillants que regalimen sensibilitat per la cara fosca de la història. Sense valdre's de discursos complicats, ens dona a conèixer el personatge i el seu pensament. Això sí, amb una mirada i una passió personal que fa més interessant la lectura; és com si tinguessis Vancells a l'altra banda del sofà i et parlés de tot allò viscut, llegit i rumiat sobre Benjamin i la seva circumstància.

UN NOU LLINDAR

Portes sempre obertes

Un cartell posat a la porta major de la nostra església parroquial. Només deia «Jo som la porta, diu Jesús». Era ja de nit, quan tancàvem les portes després de la darrera celebració del diumenge. Un jove s'apropa i hi entra. Les seves paraules, entre la timidesa i l'emoció, són aquestes: «Se m'han tancat totes les portes, ningú no m'acull, ningú no em vol; passava per aquí i quan he llegit aquestes paraules de Jesús he pensat que aquesta porta estaria oberta i no se'm tancaria; per això he entrat.»

Després d'acollir-lo i parlar amb ell, vaig entendre un cop més què volia dir-nos Jesús a nosaltres, quan diu tan clar: «Jo soc la porta.» És l'ovella que busca el pastor, que necessita la seva companyia i l'aliment que li proporciona. Una ovella que també necessita el ramat per compartir els seus problemes i vèncer la seva soledat.

Molta gent ens diu que la majoria d'esglésies tenen les portes tancades i que no és possible accedir-hi. Portes tancades vol dir soledat, aïllament, falta de comunicació i d'accés. Quan Jesús parla de «porta» es refereix al pastor i del ramat. A on ens condueix passar per la seva porta i trobar-se amb el pastor i el ramat? Aquest és el moment de l'encontre amb Déu i dir, com la gent quan escoltava la predicació dels apòstols, «què hem de fer?»

Les portes han d'estar obertes per poder-hi «entrar», però també per poder-ne «sortir». Si estan obertes, podem fer el que ens diu el papa Francesc: «Sortim, sortim a oferir a tots la vida de Jesucrist... Prefereixo una Església accidentada, ferida i tacada perquè surt al carrer, abans que una Església malalta pel tancament i la comoditat d'aferrar-se a les pròpies seguretats» (EG, 49).

SEBASTIÀ TALTAVULL ANGLADA
Bisbe de Mallorca

SANTI VANCELLS

Una veritat difícil

Editorial Comanegra, 2022, 280 pàg.

Agenda

Barcelona

FESTA DELS SANTS MÀRTIRS DE VILASSAR DE DALT

El **dilluns 1 de maig**, a les 20.00, a l'església parroquial, completes solemnes, processó dels Sants Màrtirs, veneració de les relíquies, cant dels goigs i repartiment de roses.

PARRÒQUIA DE LA BONANOVA

El **dimarts 2 de maig**, a les 19.00, inici del seminari Vida en l'Esperit (Grup Bona Nova RECCeE) a la parròquia de la Bonanova. Informació i inscripcions: tel. 618 293 995 (Bea).

SAVIESA

El **divendres 5 de maig**, a les 20.45, escola de pregària *Orar con los libros de la Sabiduría* a la parròquia de la Mare de Déu de la Medalla Miraculosa (c/ Consell de Cent, 110 - Barcelona).

MONESTIR DE SANT PERE DE LES PUEL·LES

El **diumenge 7 de maig**, a les 17.00, concert del cor Lerània (c/ Anglès, 55 - Barcelona).

BASÍLIQUES

El **dijous 11 de maig i el divendres 12**, a la Facultat Antoni Gaudí d'Història, Arqueologia i Arts Cristianes, VII Jornada *La basílica de Sant Cugat del Rec de Barcelona versus la basílica de Sant Cugat del Vallès*. Inscripcions: tel. 934 534 925.

Girona

VIDA CREIXENT

El **dimecres 10 de maig**, a les 10.00, a Girona, trobada interdiocesana. Inscripcions: coordinadors diocesans.

Lleida

FORMACIÓ

El **dimecres 3 de maig**, a les 18.30, jornada *Envellir en positiu. Fer-se gran des de la fe* amb Mn. Ramon Prat a la Casa de l'Església de Lleida (Acadèmia Mariana).

Sant Feliu de Llobregat

PASTORAL FAMILIAR

El **dissabte 29 d'abril**, a les 10.00, jornada *Reptes actuals per a la família. La teoria de gènere. La diversitat sexual i l'educació catòlica en el sistema educatiu* a la Casa de l'Església de Sant Feliu de Llobregat. Inscripcions: familia@bisbatsantfeliu.cat.

Solsona

ANY JUBILAR

El **diumenge 30 d'abril**, a les 18.00, missa d'inauguració de l'Any Jubilar a la parròquia de Sant Nicolau de Bellpuig presidida pel bisbe Francesc Conesa.

MARE DE DÉU DEL PATROCINI

El **diumenge 7 de maig**, a les 18.00, la parròquia de Cardona celebra els 600 anys de l'arribada de la imatge de la Mare de Déu del Patrocini: processó, ball de bastoners i de l'Àliga, ofici solemne presidit pel bisbe Francesc Conesa, xocolatada i coca, i ball de gegants.

Tarragona

MOVIMENT DE CRISTIANS DE POBLES I COMARQUES

El **diumenge 7 de maig**, a les 9.30, 51a Jornada Nacional *Fer camí junts* al Col·legi Sant Rafael de la Selva del Camp. Inscripcions: Josep M. Puig, tel. 625 561 776.

Terrassa

APLEC PASQUAL

El **diumenge 7 de maig**, a les 17.30, les parròquies de l'arxiprestat de Sabadell Centre i Sud organitzen l'Aplec pasqual a l'església de la Mare de Déu de la Mercè de Badia del Vallès.

Vic

CATALONIA SACRA

El **dissabte 6 de maig**, a les 11.30, visita guiada *Vilalleons: mobiliari barroc i arquitectura romànica* amb Irene Abril. Reserves: tel. 693 720 202.

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €

Gibraltar i Portugal: 145 €

Resta d'Europa: 222,99 €

Amèrica i Àfrica: 254,19 €

Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de **appec**
Associació de Publicacions Periòdiques en Català

 El setmanari rep l'ajut de la Generalitat de Catalunya

Director: Òscar Martí Navarro
Consiliari: Mn. Miquel Ramón Fuentes
Sotsdirectora: Carme Munté Margalef

Redactors: Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Joan Andreu Parra
Lingüista: Montserrat Pibernat
Fotògraf: Agustí Codinach

Col·laboradors d'aquesta setmana:
Carles Andreu, PJ Armengou, Miquel Àngel Barbero, Pilarín Bayés, Rosa Maria Boixareu, Eduard Brufau, Pere Canaleta, Pilar Casals, Juanjo Fernández, Montse Font, Josep Maria Font, Antonio Gil, Eduard Ibáñez, Ignasi Miranda, Glòria Monés, Lucía Montobbio, Rodrigo Moreno, Francesc Nicolau, Joan Palero, Joan Pallarès-Personat, Quique, Josep Rius-Camps, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull, Josué Villalón, Emili Villegas

Redacció, administració, publicitat i promoció:
C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax: 934 092 775

redaccio@catalunyacristiana.cat
administracio@catalunyacristiana.cat
publicitat@catalunyacristiana.cat
subscripcions@catalunyacristiana.cat

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Missatge Humà i Cristià

Administració: Isabel Giralte (comptabilitat), Dídac Campos (subscripcions)

Autoedició i compaginació:
Joan Pàmies

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA
Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.
Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES

Dipòsit Legal B14.387/79

ISSN català: 2938-2238
ISSN internet: 2938-2254

Les opinions expressades pels nostres col·laboradors no reflecteixen necessàriament la d'aquest setmanari

ROSA MARÍA JANÉ CHUECA

Laura Canals sempre ha tingut clar que volia fer un voluntariat. Quan va acabar la carrera de Farmàcia es va involucrar amb la fundació Nuestros Pequeños Hermanos (NPH) per fer una experiència a Hondures. El que havia de ser una estada de tres mesos es va convertir en una vivència intensa d'un any i mig. Ara, de retorn a Catalunya, la Laura re viu aquesta experiència i la recomana al cent per cent. Podeu llegir REPORTATGE completa a la nostra web.

Sabies què et trobaries a Hondures?

Havia estudiat Farmàcia i hi anava a fer una cosa que anticipava que m'agradaria, que jo havia escollit. Òbviament, vas a un país diferent i saps que et trobaràs coses fora de l'habitual, i que has d'estar obert i ser flexible. Però sabia que m'agradaria, perquè estaria en una institució amb nens, treballant en farmàcia i amb altres voluntaris internacionals, tenia tots els factors perquè m'acabés enganxant. El lema de NPH Hondures és «Som la família més gran d'Hondures». I és totalment veritat, perquè ja des del moment en què arribes tothom t'inclou i et considera part de la família. A totes les activitats els nens et busquen amb el desig que estiguis ambells. El que més trobo a faltar, el que a mi em donava la vida quan estava allà eren aquests nens. Jo vaig anar-hi amb l'excusa de la farmàcia i m'encantava, però el que et poden donar aquests nens, l'amor, la seva vulnerabilitat, com et demostren que et necessiten... aquest amor que tenen no es pot explicar amb paraules, no té preu i és molt maco.

Quines experiències t'han marcat més?

He creat relacions molt fortes amb la gent que he conegut allà. Amb els voluntaris ens teníem molta confiança, perquè vivíem el mateix; amb els nens he descobert una manera d'estimar molt forta, no em podia imaginar que es podia estimar tant unes persones tan llunyanes a tu i amb les quals tens poc en comú ja sigui per cultura, per edat... I amb la resta de treballadors d'allà,

Laura Canals ha passat un any i mig com a voluntària de Nuestros Pequeños Hermanos a Hondures

«Amb els nens he descobert una manera d'estimar molt forta»

m'emporto amics de per vida a qui sempre que torni a Hondures m'encantarà visitar-los. He après molt a no posar-me a mi com a primera opció, sinó mirar primer pels altres i després ja hi aniràs tu. Sobretot, he après a compartir i vetllar per les persones que ens envolten. També a canviar les prioritats i relativitzar. I que el millor que pots regalar és temps de qualitat amb les persones que estimes.

És una experiència que recomanes als joves?

Sí. Al cent per cent. M'atreveixo a dir que ha estat l'any més feliç de la meua vida. I, a més, diria que ho facin quan acabin la carrera, que és un moment en què s'ho poden plantejar. Jo portaré Hondures sempre al cor i tot el que he fet aquest any i mig. M'ha marcat moltíssim com a persona, he après valors que aquí

no s'aprenen. He crescut com a persona, m'he conegut a mi mateixa en un àmbit on estava sola. T'aprens a espavilar perquè no tens ningú. Ets tu en tots els sentits: tu en un país diferent, tu sense família a prop, tu sense conèixer ningú, tu en un àmbit diferent, en una cultura diferent. Et descobreixes a tu mateixa també.

I el que has descobert t'agrada?

Sí, perquè estic orgullosa del que he fet i del que he viscut. És una experiència que et fa fort i veus que no tothom és tan afortunat com som nosaltres. No s'hi ha d'anar amb prejudicis o amb idees fixes. Tenen una cultura diferent, treballen diferent, i has de saber adaptar-t'hi, també. No vas allà a imposar les teves idees, sinó que vas a escoltar i a veure com pots ajudar-los amb el cor ben obert i amb molta il·lusió.

“Vaig arribar
d’Ucraïna sense
res i l’Església
em va donar
casa i feina”

Marca la ‘X’ a favor de l’Església
a la declaració de la renda

X L’HALYNA, X TU, **X**TANTS

portantos.es